

LIMBURGS TIJDSCHRIFT VOOR GENEALOGIE

JAARGANG 23 - 1995

NUMMER 4

uitgave van de sectie
genealogie van het Limburgs
Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

- 97 Mededelingen, vragen, aankondigingen, boekbesprekingen, enz.
 99 Een proces in de 18e eeuw over vaderschap, door H.C.J.M. Kreijns, Jos Habetsstraat 10, 6419 CC Heerlen
 106 Een voornaam en zijn dragers, door E.M.M. Erkens (†), Resedastraat 4. 6163 TP Geleen
 107 Het voormalig kerkhof aan de Ganzenstraat te Venlo (1819- 1909), door M. Bergevoet, Tegelseweg 208, 5912 BL Venlo (vervolg).
 114 Het naammysterie van Maria Elisabeth Gorren, door S.J.H. Vrancken, Horatiushof 31, 6215 EC Maastricht.
 115 Correcties en aanvullingen kwartierstaat Bouvrie, door J.M. Bouvrie, Begoniastraat 53, 6214 TH Maastricht
 119 Het tumultueuze leven van Claes Pasque (1627-1687), door A.P.L. Paquay, Servatiusstraat 29, 6444 VJ Brunssum.

KOPIJ

Het is reeds een aantal jaren geleden dat de redactie een rechtstreekse oproep heeft gedaan aan U voor kopij ten behoeve van uw tijdschrift. In het jaarlijks verslag van de redactie tijdens de jaarvergadering is dit onderwerp indirect via het verslag in het LTG aan de orde gekomen.

Op dit moment is de bodem van de kopijkist zichtbaar geworden. Vandaar een dringende oproep voor kopij in de vorm van onder andere stamreeksen, kwartierstaten of levensbeschrijvingen van bekende cq. minder bekende personen in uw of andermans familie. Het liefst op floppy in WP5.1 met uitdraai.

Het is U bekend dat vooral korte bijdragen worden geprefereerd door de redactie. Hiervoor is de wachttijd zeer kort. De redactie wacht met spanning af!!

VRAGENRUBRIEK

423. HAMERS/VLODROP (VLODORPS)/POPPART/VANDEN BROEK/BOYEN

In augustus 1651 wordt te Maastricht in een akte Billyen (Bilcken, Isabella, Caecilia) Hamers genoemd als huisvrouw van Jan vanden Broek en met haar dochter Lysbeth Flodorps. Zij tekent met een teken. Een maand later maakt dezelfde notaris een akte, waarin Lysbeth met haar man Jan Boyen en haar vader Ardt Vlodorps met zijn huisvrouw Margareta Popparts wordt genoemd. Als getuige treedt op o.a. Jan vanden Broek. Mogelijk is Jan vanden Broek een "beroepsgetuige", en fouttief in de eerste akte als man van Bilken genoemd. Wie was Jan vanden Broek, waar we niets van te Maastricht hebben gevonden? Heeft het echtpaar Vlodorps x Poppart kinderen, waar en wanneer? Maas-schipper Jan Boyen wordt geboren ca 1624 te Zutphen. Wanneer is hij geboren en wie waren zijn ouders. Had hij nog een broer Marten en een zus Catharina?

M.P.H. Hamers, red. Hamers Bulletin, Landsteinerstraat 61, 6164 XG Geleen (schriftelijk)

424. EVEN - LEUNISSEN

Joannes Ernestus Even, geboren in Duitsland, overleden te Neerbeek op 3 december 1773 (opgehangen na veroordeling als Bokkerijder). Hij trouwde te Voerendaal op 21 november 1751 met Helena Leunissen, overleden 2 mei 1785. Gevraagd: zoveel mogelijk gegevens over beide echtelieden.

F.H. Even, Jasmijnstraat 13, 7621 VC Borne, tel. 074-2662147

425. BRULS - GIELCKENS - MEURERS - SPORKEN

Joannes Bruls trouwde op 3 november 1782 te Wijnandsrade met Maria Catharina Gielckens.

Jan Petrus Meurers, geboren 1794 (in Klimmen?), getrouwd met Maria Gertrudis Sporken, geboren in 1787.

Gevraagd: zo veel mogelijk gegevens over hen.

F.H. Even, Jasmijnstraat 13, 7621 VC Borne, tel. 074-2662147

BOEKAANKONDIGING

Th.R. Neutelings (1892-1994) **Van Industrieel tot Filosoof**

In het voorjaar 1996 geeft de Stichting Charles Beltjens een boek uit over het leven en de opmerkelijke loopbaan van oud-Bergenaar Th. R. Neutelings, oud-president-directeur van de voormalige Ligafabrieken in Bergen op Zoom en Roosendaal.

Theo Neutelings werd geboren in het Limburgse Berg aan de Maas op 30 november 1892 en overleed op de eerbiedwaardige leeftijd van bijna 102 jaar op 15 november 1994. Hij ondervond als jongen aan den lijve het harde brikkenbakkerswerk in Duitsland. Door zelfstudie verwierf hij diverse boekhouddiploma's.

In 1920 kwam hij als boekhouder en leider van de administratie bij een koekjesfabriek in Bergen op Zoom. Drie jaar later werd hij algemeen directeur van de Ligafabriek. Dank zij zijn enorme inzet en doorzettingsvermogen maakte hij van deze Ligafabriek een bloeiende en renderende onderneming. De door hem gelanceerde Liga kinderbiscuit werd landelijk een begrip en een groot succes. Hij verwierf octrooi op een door hem ontwikkelde biscuit-uitsteekmachine, wat een revolutie betekende in de toenmalige biscuitwereld.

Na zijn succesvolle zakelijke periode ging hij op 75-jarige leeftijd filosofie studeren en maakte deze studie ook af.

Op 88-jarige leeftijd werd hij doctor in de filosofie. Hij schreef verschillende boeken over voedingsleer en een werk over filosofie "Dieper Denken".

Zij geboortehuis in Berg aan de Maas stelde hij ter beschikking aan de Bergse gemeenschap.

In het boek, geschreven door uw hoofdredakteur Harry Strijkers, worden vele facetten van zijn veelzijdig leven belicht. Aandacht wordt onder andere besteed aan de situatie van de gemeente Urmond in 1892 (zijn geboortjaar), zijn jeugdijaren en het harde werk aan de "brikken", zijn studies, zijn moeilijke beginperiode bij de Liga, zijn uitvindingen, zijn sociaal-maatschappelijke activiteiten en onderscheidingen.

Verder in het boek een stamreeks Neutelings en een kwartierstaat Neutelings-Vaessen met Theo als probant.

Ook zijn actieve levensavond, filosofiestudie en hernieuwde kennismaking met Berg aan de Maas komen aan de orde. Het rijk geïllustreerde boek met naar schatting 110 pagina's is gedrukt op 115 grams gesatineerd papier, ingenaaid en heeft een gelamineerde omslag.

Men kan tot 15 januari 1996 op dit boek intekenen door overmaking van f. 22,50 op bankrekening 57.81.33.334 of girorekening 114209 ten name van de Stichting Charles Beltjens, Koningsberg 17, 6129 AT Urmond onder vermelding "Neutelings". Bij verzending per post moet f. 6,00 meer worden overgemaakt.

De uit Eijsden afkomstige familie **Pietermans** of **Petermans** wordt door H.J.L.M. Boersma behandeld in *Gens Nostra* 50 (1995), p. 345 - 364 en 446 - 456. Deze familie gaat terug tot het einde van de zestiende eeuw.

Al jaren was de familie **De Warrimont** op zoek naar de herkomst van haar oudst bekende voorvader. Het verlossende woord komt uit een bijlage bij de genealogie De Stexhe, onlangs verschenen in het tijdschrift *Le Parchemin*. De familie De Warrimont is, zo blijkt nu, een tak van de familie De Loneux, ook genoemd Fortemps de Loneux, die zich vestigde in het gehucht Warrimont, onder Charneux, en diensgevolge de namen De Warrimont (maar ook Fortemps de Loneux de Warrimont, of De Loneux de Warrimont) ging voeren. In een artikel van Yvan Hamal, getiteld: *A propos de Léonard de Stexhe et de Catherine de Cerf*, in: *Le Parchemin* 60 (1995), p. 323 - 365, verstrekt de auteur in twee bladzijden enkele gegevens, voldoende om de aansluiting te geven en het onderzoek voort te zetten. Dit toont weer eens aan hoe nuttig het is genealogische tijdschriften aandachtig door te werken.

Genealogen die onderzoek naar **militairen** hebben het moeilijk. Daarom is iedere hint nuttig. Het is welbekend dat men voor onderzoek naar militairen in de Franse tijd bij het archief van het Franse Ministerie van Defensie in Vincennes bij Parijs moet zijn. Het is echter verstandig zich daar niet "ongewapend" op een "blauwe maandag" te melden. Zo zal deze archiefdienst u pas kunnen helpen wanneer men de legereenheid van de betreffende voorvader kent. Enige praktische ervaringen met deze belangrijke archiefdienst vindt men in het volgende artikel: C.P.H. Soetens, M. Soetens-Menage, *Historisch archief van het Franse leger te Vincennes. Ervaringen met en in een belangrijk instituut voor onderzoek naar Franse militairen*, in: *Gens Nostra* 50 (1995), p. 365 - 368.

Bij een interne verhuizing bij het Rijksarchief in Maastricht werden in het ongeordende gedeelte van het huisarchief De Walborg te Stevensweert twee dozen opgemerkt die de volledige naamlijsten bleken te bevatten van de **soldaten** van de garnizoenen van Venlo, Grave, Nijmegen, Den Bosch en Breda, in 1732. Deze naamlijsten vormen een bijzonder interessante men kan zelfs stellen, unieke genealogische bron. Naamlijsten van soldaten uit het *Ancien Régime* zijn namelijk uiterst zeldzaam.

De lijsten van de garnizoenen van Grave en Nijmegen zijn gepubliceerd in de recente bundel *Zoeklicht bij zilver*, in november j.l. uitgegeven door de afdeling "Kwartier van Nijmegen" van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Fotocopies van de volledige lijsten zijn ter inzage bij de rijksarchieven van Maastricht en Den Bosch.

Waarschuwing

Het is weer zover. Het is weer eens tijd om een waarschuwing te laten horen tegen malafide bedrijfjes die misbruik maken van de genealogische interesse die in brede lagen van de bevolking leeft. Het gaat dit keer om "Boekhandel / Uitgeverij Heraldica", die zichzelf aanprijst als "gespecialiseerd in genealogie, heraldiek, familieboeken en familiewapens". Dit bedrijfje, gevestigd te Rotterdam, biedt een zogenaamd "kleuren-familiewapen" van uw familie aan voor de prijs van f. 49,95, exclusief porto-kosten. Daarbij wordt nog geleverd een "beschrijving" van uw geslacht dat de periode van ca. 1650 tot einde vorige eeuw omvat. Het is duidelijk dat dit de reinste oplichterij is. Een van onze leden die een folder van het bedrijf ontving, en om inlichtingen belde, kreeg te horen dat de informatie "uit oude boeken" kwam. Het oude boek zal wel weer Rietstap heten! Onze waarschuwing: ga nooit in op dit soort aanbiedingen. U wordt bedrogen.

Overigens hebben de slachtoffers van dit soort praktijken geen enkel juridisch verweer. De uitgever schrijft uitdrukkelijk (natuurlijk niet in de wervingsfolder, maar pas wanneer de klant betaald heeft!): "Uitgeverij Heraldica kan op geen enkele wijze verantwoordelijk worden gehouden voor eventuele fouten in deze uitgave en/of bijgeleverde heraldiek". De uitgever geeft dus zelf toe, met evenveel woorden, dat zijn gegevens niet kloppen! Dit is wel het toppunt van oplichterij: de klant bewust oplichten, en hem daarenboven nog meedelen dat hij opgelicht wordt . . .

Niet alleen wordt als familiewapen slechts een kleurenkopie uit het bekende werk van Vorsterman van Oyen gegeven, het wapen klopt bovendien niet. Ook de bijgeleverde genealogie (of wat daar voor door moet gaan) is volkomen uit de duim gezogen. Wat in de wervingsfolder wordt gepresenteerd als "De beschrijving van het geslacht", omvattend "de periode van ca. 1650 tot einde vorige eeuw", is in werkelijkheid een computeruitdraai van enkele kantjes losse genealogische gegevens, zonder enige samenhang. De uitgever geeft het zelf volmondig toe: "De gegevens zijn uiteraard verre van compleet . . ." De klant mag zich dus genomen voelen, en de uitgever is juridisch gedekt.

En waren de gegevens dan nog maar juist . . . Maar ook hier wordt men opgelicht. Een voorbeeld uit een zogenaamde "Beschrijving van het geslacht G....", dat ons van bevriende zijde ter inzage werd gegeven: vermeld wordt een huwelijk Dirk G.... met Christine P.... in Heerlen in 1835, waaruit drie kinderen geboren zouden zijn. Wij hebben de gegevens nagekeken in de Burgerlijke Stand: ze zijn volkomen gefantaseerd.
Conclusie: wie op de aanbieding van uitgeverij Heraldica ingaat, komt bedrogen uit.

Régis de la Haye

EEN PROCES IN DE 18e EEUW OVER VADERSCHAP

H.C.J.M. Kreijns

In het doopregister van de St. Lambertuskerk te Oirsbeek staat de volgende doop vermeld:
9 7bris 1725 Gorgonius Wilhelmus
parent: Cathrina van den Eschen libera seu coelebs
Patrem nominavit (volgt een krabbel)
Patrini Jacobus van den Vijver et Maria van den Eschen

Het kind van Cathrijn (haar roepnaam) werd laat in de avond van 8 september geboren en de volgende morgen, 9 7bris (september) door de vroedvrouw Nelcken Vreuls naar de kerk gedragen en daar gedoopt. Doopgetuigen waren Jacobus van den Vijver, de koster en Maria van den Eschen, zuster van de moeder.

Cathrijn werd "libera seu coelebs" (ongebonden of liever ongetrouwd) genoemd en had dus een buitenechtelijk kind gekregen. De pastoor keerde het doopboek om voordat hij het inschreef. Onwettige kinderen werden wel meer apart vermeld. Zoals te Oirsbeek in verschillende periodes achter in het doopboek bij elkaar. Pastoor van Meven keerde echter in zo'n geval het register om.¹⁾ De pastoors hadden het natuurlijk niet op dergelijke vrije toestanden begrepen. Het gold hier een kind waarschijnlijk in overspel verwekt. Voor de pastoor zal het pijnlijk zijn geweest dat Cathrijn bij hem in dienst was toen dat gebeurde.

De vroedvrouw diende in zo'n geval de in barensnood verkerende te verzoeken naar waarheid te antwoorden op de vraag wie de vader van het kind was.²⁾ Men wilde de vader weten omdat in zo'n kleine gemeenschap vaak onderling werd gehuwd en er moest vermeden worden dat gehuwd werd in te naaste bloedverwantschap. De pastoors keken bij een huwelijksaanvraag de registers na en informeerden bij oudere verwanten. Vaak moest dispensatie worden aangevraagd. Bovendien wilde men weten wie mede voor de kosten van de opvoeding van het kind moest opkomen.

Cathrijn had, zoals we zullen zien, als vader aangeduid Willem Limpens. Natuurlijk had de vroedvrouw de pastoor hiervan op de hoogte gebracht. Hij had Cathrijn zelf ook de raad gegeven de ware vader te noemen. Niettemin schreef de pastoor wel het gebruikelijke "patrem nominavit (als vader genoemd) op maar vulde de naam niet in. Twijfelde hij er toch aan of wilde hij de uitkomst van de rechtszaak afwachten?

Cathrijn had de naam Wilhelmus zelf gekozen. Maar vreemd is de naam Gorgonius en nog wel als eerste naam. Een totaal onbekende naam die, naar mijn weten, nergens in Zuid-Limburg gebezigd werd. Dat er twee namen aan een jongen werden gegeven kwam in die tijd in deze streek nauwelijks voor. Wel soms bij meisjes in combinatie met Maria of Anna. Het moet vermeld worden dat het de naam was van de heilige van de dag. Gorgonius stond immers op 9 september op de kerkelijke kalender.³⁾

De pastoors beperkten zich veelal tot het zoeken van de passende heilige als men hen alleen een roepnaam opgaf. Waarschijnlijk echter heeft de pastoor hier zelf de naam Gorgonius toegevoegd. De vroedvrouw noemde later alleen de naam Wilhelmus. Anna Schrijen sprak van "Gorgoire" Wilhelmus. Meicken Pricken meende in 1728 dat het kind op de naam van Wilhelmus was gedoopt "dough sulks haer niet precies meer indachtigh te sijn ende seer lange geleden, zij oock wat verre daervan gestaen ende daerop weenighe acht hadde genoemen".

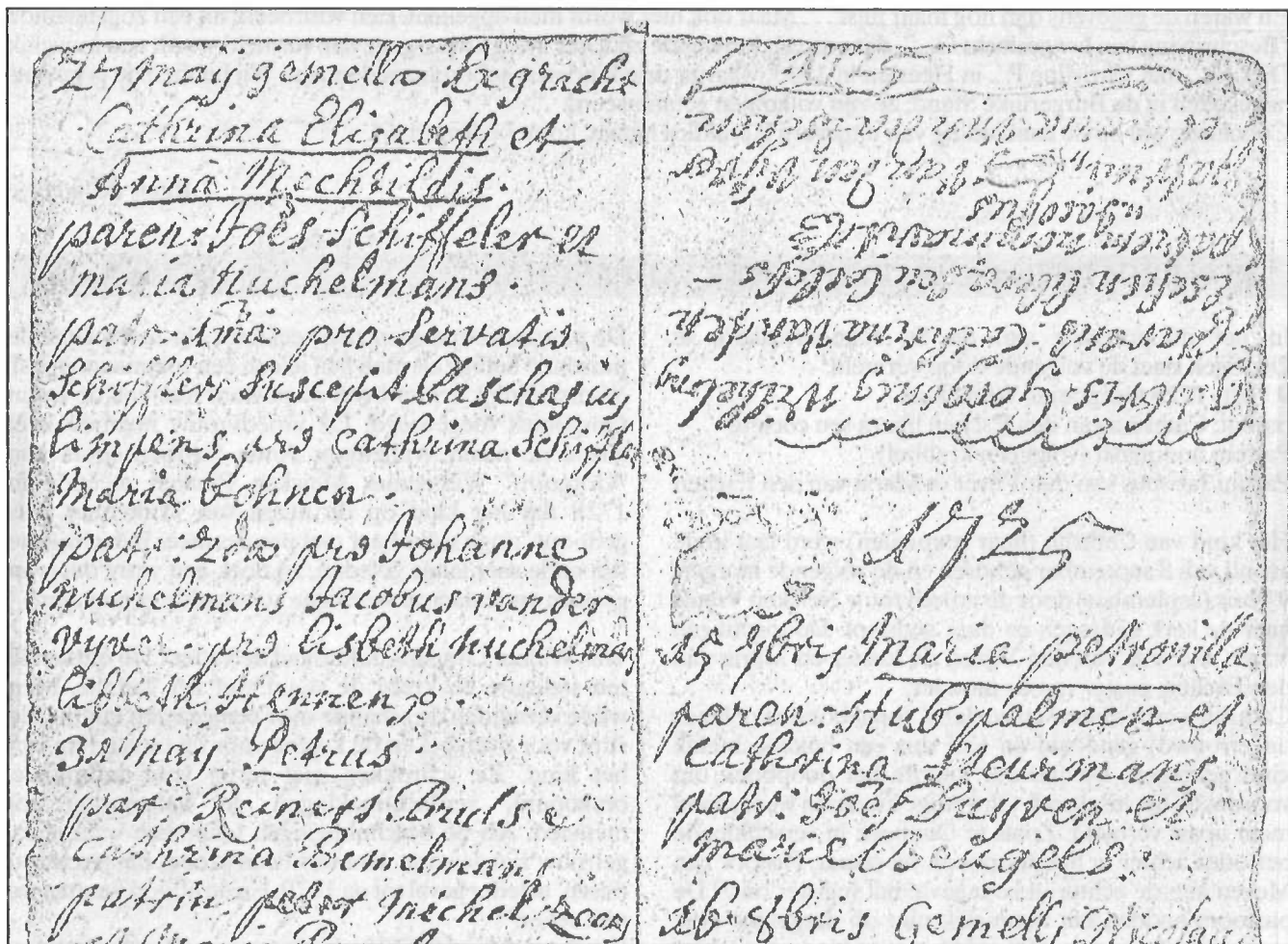
Was Willem Limpens inderdaad de vader? Hij ontkende ten stelligste en kreeg de steun van zijn familie. Men wilde vermijden de schande over een gezeten familie, de straf voor overspel en de kosten voor de opvoeding van het kind. Ze schrokken niet terug voor intimiteit, omkoperij, verdachtmakingen en aansporing tot meened. Als de beschuldigingen tenminste waarheidsgetrouw zijn geweest. Het werd een proces dat jaren zou duren, in ieder geval tot na 1729. En de afloop kennen we niet zeker.⁴⁾

Reeds op 26 april 1725, dus lang voor de geboorte van het kind, werd de klacht van de drossaard (de titel van de scholtis van de bank) tegen Willem Limpens op de rol van de schepenbank van Oirsbeek geplaatst. De drossaard was ambtshalve de aanklager. Tevens werd een klacht tegen Cathrijn ingediend. Volgens het "gemeyne gerucht" was zij bevrucht door Willem, hetgeen tot grote opspraak en schande strekte. Zij zou vanaf haar dienst bij Willem een grote familiariteit met hem hebben gehad. Beiden werden gedaagd en zouden worden gestraft in overeenstemming met de keizerlijke plakaten.

De familie Limpens drong er bij Cathrijn op aan dat ze moest opponeren. In haar antwoord van 21 juni werd die ongeoorloofde familiariteit "met haere mester" ontkend. En die bestond ook niet toen ze op de pastorie woonde. Op de vraag van de drossaard "door wyen de impregnatie was geschiedt" had zij geantwoord "nyment anders te kennen voor vader van het kind hetwelck is dragende dan Geret Meijers".

In oktober 1725 begon het verhoor van getuigen. Zij werden in de volgende jaren meermalen onder ede gehoord. Door de "ordinairio van genachtinge" (de gewone tweewekelijkse zitting) van de schepenbank van Oirsbeek werden daartoe telkens twee schepenen gecommitteerd. Zij werden bijgestaan door R(einier) Hagens, de secretaris van de heerlijkheid Schinnen. Het werd niet duidelijk waarom de secretaris van Oirsbeek, Johan Knoren uit Ophoven, gepasseerd werd. In november 1728 was sprake van afwezigheid van de secretaris van de bank Oirsbeek.⁵⁾

Cathrijn werd 19 maart 1702 gedoopt als dochter van Johannes van den Esche en Catharina Peters. Zij hadden

Een gedeelte van een bladzijde uit het doopboek van Oirsbeek (in RAL).

meer kinderen.⁶⁾ Cathrijn verloor haar ouders vroeg. Catharina Peters stierf op 11 mei 1715 en Johannes van den Esche op 22 januari 1723.

Cathrijn ging in 1721 als dienstmeid werken in het gezin van Willem Limpens. Daarna een half jaar te Sittard bij de heer Salden. Weer terug bij het gezin van Willem Limpens bleef ze er tot St. Remigius (1 oktober) 1724 en ging dan in dienst van pastoor Conradus van Meven. Deze had meerdere inwonende knechten en meiden in dienst omdat hij, zoals vele pastoors in die dagen, ook een eigen boerenbedrijf had.⁷⁾ Het personeel werd telkens voor een jaar aangenomen, te beginnen met Sint Remeijs. Toen de zwangerschap bekend werd vertrok Cathrijn uit de pastorie en verbleef in het huis van haar zwager Johan Kleinjans. Deze was op 27 september 1722 gehuwd met Maria van den Eschen.

Willem Limpens was omstreeks 1686 geboren als zoon van Nicolaas Limpens en Maria Pijls en was dus een jaar of zestien ouder dan Cathrijn.⁸⁾ Hij huwde in maart 1715 met Elisabeth Tripels uit Puth. Voor het huwelijk werd Elisabeth in 1714 te Schinnen reeds een kind geboren. Aan de vroedvrouw had Lijsbeth als naam van de vader Guilhelmus Lijmpens genoemd. Willem had niet ontkend. En toen Lijsbeth opnieuw zwanger werd was hij met haar gehuwd. In Oirsbeek werd hij brouwer in het panhuis, tegenover de kerk gelegen.⁹⁾

Willem was betrokken bij minstens een van de vele vechtpartijen die zich in Oirsbeek voordeden, veelal na bezoek aan een herberg of ter gelegenheid van de kermis. Bij die gelegenheid had hij Johan Goossens zo geslagen dat

deze een oog verloor. Zijn moeder Mecken Pijls, weduwe van Claes Lumpens, stond op 23 november 1714 als vergoeding af aan Johan akkerland ter waarde van 460 gulden. Een groot bedrag in die dagen.¹⁰⁾ Het bleef wel in de familie want Johan huwde enkele maanden later met Maria Catharina Limpens, een zuster van Willem.

De belangrijkste getuigen (met hun ouderdom in 1728) waren:

Catharina van den Eschen beschreef uitvoerig wat haar was overkomen. En wees Willem aan als vader. Cathrijn ondertekende met een "crusken" (kruisje), zij kon haar naam niet schrijven.

Ida van de Vijver, omtrent 32 jaar (gedoopt op 3 april 1696), dochter van de koster, beschreef de gebeurtenissen met de drankjes en noemde Willem als schuldige daaraan. Ook Ida ondertekende met een kruisje. Verwonderlijk voor de dochter van de koster die tevens school hield.

Meicken Pricken, huisvrouw van Jacob van den Vijver en moeder van Ida, omtrent 67 jaar oud, bevestigde de getuigenis van haar dochter.

Nelcken Vreuls, omtrent 70 jaar, als wijsvrouw (vroedvrouw) van de Ganzeweide sinds 28 jaar toegelaten in de bank van Heerlen, Hollandse partage.¹¹⁾

Jan Geurts, omtrent 51 jaar, wonend te Lutterade, getuigde voor schepenen van de bank van Geleen op 8 augustus 1725 en 4 juni 1726. Hij bevestigde het verhaal van Ida van den Vijver.

Anna Catharina Deurlings, omtrent 28 jaar, de andere

dienstmeid van de pastoor, was zijdelings bij de zaak betrokken.

Mathis Smeets, omtrent 75 jaar, getuigde dat Ida een dievegge was.

Lens Lensen, omtrent 47 jaar, had Catharina horen verklaren dat niet Willem maar Geret Meijers van Ophoven de vader was.

De genoemde Geret, geboren op 23 juni 1700, was in 1725 nog ongehuwd. Hij heeft blijkbaar een trouwbelofte ontkend maar een verhoor van hem werd niet gevonden.

Hieronder het verslag van de gebeurtenissen zoals die door de griffier (secretaris) van de schepensbank van Oirsbeek in 1728 werd opgesteld aan de hand van de eerder afgelegde getuigenissen. Aangevuld met wat de getuigen nog meer hadden medegedeeld.

Ook de details worden hier vermeld omdat zij een kijkje geven in het dagelijkse leven in een Zuid-Limburgs dorp in de eerste helft van de 18e eeuw. Oirsbeek en de daarbij behorende gehuchten Ophoven (Oppeven), Gracht, Groot-Doenrade en Klein-Doenrade vormde toentertijd een agrarische gemeenschap. De buurtschap Oirsbeek, bij de kerk gelegen, was verreweg de kleinste. Een lijst van parochianen uit 1745 vermeldt er slechts een zestigtal personen.¹²⁾

Catharina van den Eschen was wettig geboren uit katholieke ouders en had zich altijd gedragen als een eerlijke dochter. Willem Limpens en zijn vrouw waren haar in Sittard komen opzoeken en hadden haar gevraagd weer bij hen te komen werken. Dat had ze anderhalf jaar gedaan. Volgens haar zeggen was ze weggegaan omdat Willem haar meermalen tot "vleeschelycke conversatie" had willen brengen. Willem kwam haar vaak in de pastorie opzoeken, hij brouwde bier voor de pastoor. Willem trachtte haar te verleiden maar zij had telkens geweigerd.

Ze had, staande bij de put, hem verteld dat zij naar Sittard zou gaan om mosselen voor de pastoor te halen. Te voet ging dat in die dagen, een heel eind. Op zondag 12 november 1724 vertrok Cathrijn en trof in het huis van Steven Kleintjens te Sittard Willem aan. Hij wachtte haar bij de terugweg buiten de poort op en zei dat ze dan gezelschap had. Toen hij weer aandrang had ze gezegd dat zij "in soo een vuyl feyt niet wilde consenteren" en dat het een doozonde zou zijn en dat wilde ze niet.

Willem had gezegd dat hij de zonde wel op zich nam en had haar op de grond gegooid. En toen had hij Cathrijn "met persuatie ende caresse soo verre weten te brengen dat zij vleeselyck bekent en gedefloreert werd". Dit had zich afgespeeld in de avond bij het bosje van heer Timmers. Willem was na "sijn lust volbracht" te hebben door het veld naar de herberg van Johan Meijers in Ophoven gegaan.

Drie weken nadien was zij naar brouwer Jan Limpens te Nagelbeek gegaan om voor de pastoor te vragen wanneer het bier getond werd. Komende in de weide langs de gats die loopt naar Wolfhagen had ze Willem ontmoet en was wederom ter aarde geworpen.

Vier weken daarna ging zij in de avond naar de "Thiende hooff" om een kan bier voor de pastoor te halen.¹³⁾ Ook toen had Willem haar opgewacht in de weide van de gracht waar een voetpad loopt en was het opnieuw gebeurd. Twee weken later had ze Willem verteld dat ze

zwanger was. Ze verklaarde met niemand anders gemeenschap te hebben gehad.

Ida van den Vijver had in het begin van de vastentijd in 1725 in de pastorie Willem en Cathrijn samen gezien. Beiden en Anna Catharina Deurlings waren in de keuken aan het eten. Toen iemand aan de pastorie klopte was Willem naar de schuur gegaan. De bezoeker bleek zijn vrouw Lijsbeth. Cathrijn ging dat in de schuur vertellen "dat was uwe vrouwe en sij brocht weder eene halve aeme die sij te vooren geleent hadde".

Willem vertelde nu aan Ida dat Cathrijn zwanger was "ende soo het uyt compt sal het op mij gaan". Hij vroeg haar of het manneke van Lutterade aan de heide, Decker Jan ofwel Jan Geurts genaamd, niet meer in hun huis kwam. Toen ze zei dat deze al lange tijd niet geweest was zei Willem dat ze haar moeder moest sturen om hem te halen en gaf haar hiervoor vier "Botter Claesken".¹⁴⁾ Jan moest een drankje maken om de vrucht af te drijven. Toen Cathrijn "dat horende begonst te krijten". Daarna verlieten Willem en Ida de schuur en Cathrijn ging naar de keuken.

Meicken Pricken zou Jan gaan halen. Ida had haar wijs-gemaakt dat Willem een drankje nodig had "ter genesing van eewig smert die hij hadde voor sijn hert om het selve heymelick te genesen". Jan was er niet maar Meicken vroeg Gertrud Palmen van Vaasrade, die te Lutterade woonde, hem te zeggen op de kosterij van Oirsbeek te komen.

Enige dagen later kwam Jan en kreeg het verzoek een drank te maken ter afdrijving van een vrucht van twee maanden. Jan zei dat hij de persoon moest zien om de ouderdom te weten maar dat ging niet. Ida vertelde hem dat de betreffende persoon haar vriendin was die bij een mevrouw te Sittard woonde en "bezwangerd was van den dollen Denijs". Jan maakte een drank klaar van "cardobenedict (gezegende distel) en eerenprijs in bier gesoden (gekookt)". Wel wetende dat deze drank aan de vrucht geen kwaad kon doen.

Enige dagen later werd een kruik van ongeveer twee kannen drank aan de kosterij bezorgd. Deze werd door Ida eerst in haar slaapkamer gebracht en de volgende morgen onder de bakoven van de pastorie geplaatst. Ida zei (door Willem overreed) tegen Cathrijn dat ze zonder zo'n drank allang een kind gehad had. Cathrijn dronk er niet van maar vertelde op de kosterij dat de drank op was zonder dat het geholpen had.

Willem werd hiervan in kennis gesteld. Meicken zou Jan weer gaan halen. Ze kreeg drie botterclaesken "tot betaeling van den ganck". Omdat Jan wederom niet thuis was vroeg Meicken een nabuur het hem te zeggen. Hij kwam op halfvasten door de weide van de koster. Ida riep Willem die in de weide ernaast met Gerard Brouns bezig was "uytwerpende eene hegge". Willem vroeg een zekere Jan, gehuwd met Sibilla Lambrichts, om Gerard verder te helpen met het binden. (Met het hout van de meidoornheggen werden de bakovens gestookt.) Willem zei tegen Ida aan Jan brandewijn te schenken zoveel als hij wilde, hijzelf zou 's avonds terugkomen, anders zou zijn vrouw het merken. Ida en Jan wachtten totdat haar vader naar bed was gegaan. Zij gaf aan Jan "twee glaskens en twee poederkens" die ze van Cathrijn had gekregen. Willem had die gekocht van een "quacksalver" die bij hem had overnacht. Ze moesten bij de drank door Jan bereid gevoegd worden. Ook nu werden de kruiden in bier gekookt. Het bier was door Ida bij Lambert Rutten

gehaald. De drank werd bereid in presentie van Ida's moeder die nog steeds niets anders wist dan dat de drank voor Willem was. Haar was verteld dat zijn pijn verergerd was.

Cathrijn kwam nu wel aan de deur. Ze kwam "backholt" brengen om voor de heer pastoor 's anderdaags te bakken. Ida riep Jan naar buiten en zei dat dit de persoon was die bezwangerd was. Cathrijn zei dat de drank niet zou helpen. Jan antwoordde "gij en moet niet bange sijn, ick sal u helpen". Daarna ging Cathrijn weg. De drank werd weer onder de bakoven geplaatst maar Cathrijn gebruikte ze niet maar goot ze uit.

Een paar dagen later liet Jan door Ida vragen naar geld voor het drankje. Maar Willem zei dat hij weinig geld had omdat hij gerst had ingekocht. En dat hij ook niet durfde geven omdat dan zijn vrouw het gewaar zou worden. Hij zei later te betalen hoewel Ida hem slechts als voorschot een patakon (zilveren munt van 48 stuivers) had gevraagd.

Vrijdag voor Palmzondag werd Jan weer verzocht ijlings te komen. Hij kwam de volgende dag en verbleef in het huis van de koster tot Palmzondagavond. Hem werd verteld dat Cathrijn en Willem gedaagd waren door de drossaard. Willem kwam en zei dat Ida de "stoeve" (kachel) in de school moest aanmaken en drank aan Jan geven. Hij zou alles betalen. Na de Mis te hebben bijgewoond ging Willem er weer heen met twee kannen rode wijn die hij, volgens zijn zeggen, in Sittard had gehaald. Jan zou opnieuw een drankje maken en van Willem daarvoor drank, een kleed en een malder rogge krijgen.

Toen het middag werd ging Jan uit de school in het huis bij Ida's ouders middageten. Gedurende de predikatie van de passie in de namiddag dronken Jan, Ida, Willem

en ook Cathrijn samen van de wijn. Daarna ging Cathrijn naar de pastorie terug. Jan verbleef tot laat in de avond in de school.

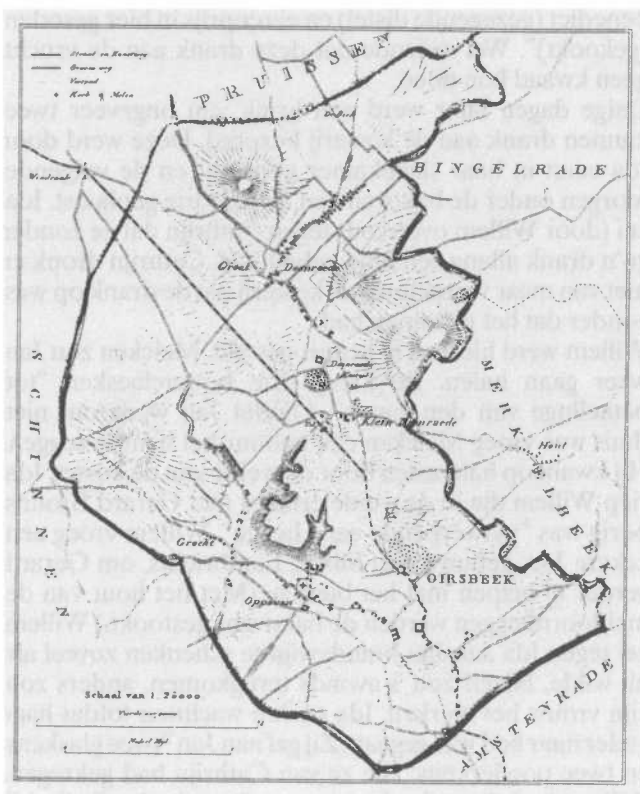
De eerste of tweede zondag na Pasen was Jan naar zieke beesten te Stein geweest en teruggekomen trof hij in zijn "mooshoof" (moestuyn) Willem aan met nog iemand (de naam werd niet genoemd maar het zou een neef van Willem geweest zijn). Zij gingen samen naar de herberg van Jan Custers. Daar dronken ze tot de avond en vertrokken daarna naar Oirsbeek. Willem beloofde als het goed ging met het "vrouwmensch" te geven een kleed "van hoofde totte voeten". Jan beloofde te doen wat te doen stond. De neef ging langs een voetpad naar Nagelbeek. Bij de koster dronken Willem en Jan nog drie of vier glazen brandewijn. Willem betaalde alles en ging naar huis.

Willem begreep nu wel dat zijn plan niet zou lukken en bedacht andere strafbare middelen om "sijn vuyle feiten te bedecken". Enige dagen na "Gebroeken Paschen" was Ida op de schoolzolder bezig met het snijden van "bosselen stroy tot hexsel (haksel)". Cathrijn kwam dit halen omdat het bestemd was als voer van de koeien van de pastoor. Nauwelijks was zij er of Willem kwam ook. Hij drong erop aan dat zij hem niet zou noemen als vader maar Geret Meijers. Cathrijn zou tweehonderd gulden krijgen en als het proces gewonnen werd mocht ze vragen wat ze wilde. "De drossard sal mij mijne eere moeten beteren en als du noems mij voor vaeder van die vrucht dan sal de drossard digh voor hoer uyt het landt doen jaegen ende dich doen geeven eene geselingh ende brandtmercke".

Anna Catharina Deurlings verklaarde dat ze op het einde van de vasten gewaar was geworden dat Cathrijn zwanger was omdat ze bij haar sliep. Zij had gevraagd of Willem de vader was maar had geen bevestigend antwoord gekregen. Cathrijn had alleen gezegd "als ick bezwangerd ben dan en sal het geen botter wegge zijn en het sal voor de dag komen". Voordat Cathrijn de pastorie verliet had ze gezegd dat Geret Meijers geen schuld had. "Als ick Geret maer en sien dan dunckt mij dat ick moet versincken in de aerde" omdat ik hem heb genoemd als vader en hij heeft geen schuld daaraan. Maar Willem en Paes (een broer van Willem) hebben erop aangedrongen. Willem had gedreigd dat hij "eewigh duyvel wilde sijn ofte hij soude Anna Catharina uytstrijcken" zoals hij Cathrijn had "uytgestreecken". Anna Catharina vroeg waarom hij dat zou doen waarop Cathrijn antwoordde omdat zij had uitgebracht dat Cathrijn zwanger was van Willem. Cathrijn vertrok de tweede zondag na Pasen uit de pastorie. Enige dagen tevoren had de vrouw van Willem in de kamer van het panhuis tegen Ida gezegd dat Cathrijn vijftig gulden kreeg "als sij Willem niet soude beklappen". Cathrijn had daarmee ingestemd.

Bezoekers in het huis van Kleinjans waren de neef van Willem, Mecken Pijls en Paes Limpens. De vrouw van Paes, Catharina Boosten, kwam vragen of ze in het huis van Paes wilde komen. Ze kwam er meermalen evenals Willem. Paes gaf in zijn huis aan Ida drie en een halve schelling (zesstuiverstuk) om niets te klappen. Op 26 april 1725 had Cathrijn er door dwang en misleiding een verklaring afgelegd voor notaris A. Loers, Paes en Lens Lensen.

Op 29 april waren deze weer aanwezig. En ook Thijs Smeets die door Lenerdt Limpens (ook een broer van

De gemeente Oirsbeek ongeveer 1870 uit J. Kuijper, *Gemeente-atlas van Nederland, deel Limburg, Zaltbommel 1971, herdrukken.*

Willem), die hem "scadtgeld" (schatting) kwam brengen, gevraagd was erheen te gaan. Cathrijn moest zeggen dat ze met Willem niets van doen had gehad. En dat Geret de vader was. Dan kon men uit het proces raken. Loers zou ook als haar procureur optreden.

Loers deponeerde op 25 juni een schriftuur hierover ter griffie van de bank. De inhoud was echter tegen de waarheid. Thijs Smeets had nog tegen Loers gezegd "dat hoere ick u seggen maar ick en hoere het niet van Cathrijn". Waarop Loers tegen Cathrijn zei zeg het opdat die man het hoort. Waarop Cathrijn iets zei wat Thijs niet verstond. Waarna Thijs naar huis ging omdat zijn dochter kwam zeggen dat er iemand met schatting voor hem was. Teruggekomen bleek dat hij intussen vervangen was door Johan Hamers. Lens Lensen getuigde dat hij het wel gehoord had.

Ook werd nu een eis voor Catharina van den Esschen tegen Gerard Meijers ingediend. Catharina, een jong weeskind, zou na langdurige vrijage en na de vaste belofte van trouwen zich ten lange leste hebben laten verleiden op de pastorie. Maar daarna had Gerard haar verlaten, vooral op aanstichten van zijn vrienden. Gerard moest haar trouwen ofwel haar van een huis of kamer voorzien aangezien zij haar dienst had moeten verlaten, niet wetend waarheen te gaan. Hij moest haar "daarinne van die noodige alimentatie van wyndel en doock te besorgen". Maar Gerard Meijers had Cathrijn nooit een trouwgelofte gedaan. Alleen Willem kwam in aanmerking als vader.

Zes weken later kwam Lijsbeth Tripels Cathrijn weer halen. Zij moest ten overstaan van Loers onder ede Geret Meijers als vader noemen. Willem zei dat een eed niet veel voorstelde, hij zou de zonde ervan op zich nemen. Hij kon daarvan te Aldenhoven of Kevelaer absolutie bekomen.

Mecken Pijls, die Cathrijn enige tijd voor de bevalling bezocht, zei dat ze naar het huis van heer Timmers moest gaan. Daar waren veel geestelijken bijeen en zij moest er een eed doen dat Willem niet de vader was. Zij moest niet schromen, een eed stelde niets voor. Mecken zou het wel op zich nemen.

Willem zei tegen Cathrijn dat ze de raad van de heer pastoor niet moest volgen, de pastoor had haar "quaden raedt" gegeven. Als het proces niet goed afliep zou hij de pastorie en de kosterij in brand steken en de drossaard "in de koetse doodtschieten en daarna weghmarcheren". In Maastricht zou hij zoveel geld opnemen als zijn goed waard was en met Cathrijn weggaan.

Ida (zij werd Idt genoemd) was op 8 augustus 1725 opgeroepen om voor het gerecht van Geleen te verschijnen. Paes drong erop dat ze een valse eed zou afleggen.¹⁵⁾ Om daaraan te ontkomen was Ida op 16 augustus uit haar vaders huis gevlucht het veld in. Toen het avond werd verstopte zij zich in de varkensstal van de boerderij van Paes. Maar ze liet Anna Catharina Deurlings roepen. Deze was gekomen en had de deur gesloten gevonden. Maar ze had aan de (dak)dekkers gevraagd wie haar had laten roepen. Ida had haar vanuit de stal gewenkt en ze had haar daar wenend aangetroffen. Ida zei niet voor Willem "lantloperse" te willen worden. Het zal uitkomen en "ick sal alles clappen". Anna Catharina moest aan de pastoor vragen of deze zo goed wilde zijn de drossaard te berichten.

Ida ging van de stal naar de schuur. Hier zei ze tegen de vrouw van Paes dat Willem geld moest geven omdat ze

zelf geen geld had. Van de schuur ging Ida naar de berm van Paes. Deze kwam in de nacht op de ladder aan de berm en zei dat Ida weg moest gaan. Anders zou hij schande ondervinden en "ick soude mijn officie (ambt) quit worden". De (gerechts)bodes was opgedragen Ida te zoeken en daartoe huiszoeking te doen.

In de ochtend kwamen de vrouw van Paes die vier schellingen gaf die Willem had gebracht en Mecken Pijls die zes botterclaesken aan Ida gaf. Alles om haar te doen vertrekken en haar kwijt te raken.

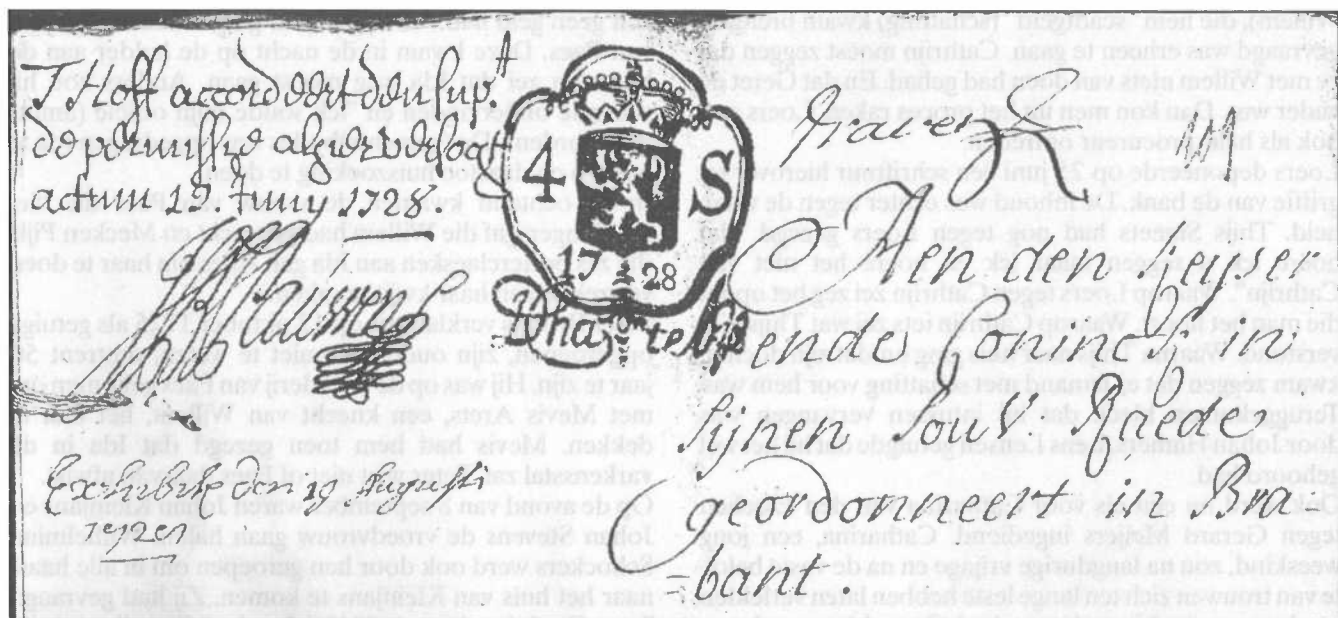
Peter Brouns verklaarde, op 12 oktober 1725 als getuige opgeroepen, zijn ouderdom niet te weten, omtrent 50 jaar te zijn. Hij was op de boerderij van Paes gekomen om met Mevis Arets, een knecht van Willem, het dak te dekken. Mevis had hem toen gezegd dat Ida in de varkensstal zat. Peter wist niet of Paes daarvan afwist.

Op de avond van 8 september waren Johan Kleinjans en Johan Stevens de vroedvrouw gaan halen. Wilhelmina Schockers werd ook door hen geroepen om in alle haast naar het huis van Kleinjans te komen. Zij had gevraagd "gaat Catrinken kramen?" Nelcken had Cathrijn naar de vader gevraagd. Toen Cathrijn antwoordde "Willem in gen panhuys" had Nelcken gezegd "daer sijn vele Willemen in de werelt, gij moet oock den toenaem seggen". Toen had Cathrijn Willem Limpens genoemd. Dit werd bevestigd door de bij de bevalling aanwezige vrouwen. Anna Schrijen, ongeveer 49 jaar oud, gehuwd met Johan Stevens; Wilhelmina Schockers, omtrent 70 jaar, de vrouw van Aret Jacobs, vulgo (door het volk genoemd) Wilmke; Meicken Pricken, de vrouw van de koster. Het kind werd gedoopt "met de naeme Willem en op de naem van Willem Limpens soo sij (Cathrijn) bevolen hadde".

Willem diende in 1727 zijn verweerschrift in. Het stuk was kennelijk door procureur Loers opgesteld. Willem stelde in het algemeen dat de beschuldiging was "impermanent, nul ende crachteloos". Er waren procedurefouten gemaakt. Secretaris van de gecommiteerde schepenen was Johan Hagens, secretaris van de heerlijkheid Schinnen. Deze was daartoe wel geautoriseerd maar eigenlijk had Knoren, de secretaris van de bank Oirsbeek, het moeten zijn.

De getuigen uit Geleen, met name Jan Geurts, waren door de schepenen van de bank van Geleen gehoord. Op zichzelf geoorloofd maar de verhoren waren begonnen voordat de toestemming daartoe was verleend. En Ida had men op 6 oktober 1725 te Geleen verhoord hoewel ze in Oirsbeek woonde. Schepenen Jasper Dullens en Dries Banens en secretaris Corten waren "gans incompetent en geenszins gequalificeerd om getuygen te horen". De drossaard Leopold Duijckers had de stukken betreffende de verklaring van Cathrijn voor Loers afgelegd van 12 oktober 1725 tot 31 mei 1726 bij zich gehouden hetgeen suspect en ongebruikelijk was. Ze moesten secreet blijven tot de rechter publicatie had gedecreteerd. Ook was Lensen door de drossaard ondervraagd maar van deze getuige was geen eed geest.

Blijkbaar had Gerard Duijckers, voorganger van zijn zoon Leopold als drossaard van Amstenrade en Geleen, indertijd moeilijkheden gehad met de inwoners van de bank. Hij had de naam gekregen van "drossaard der malcontenten". Welke titel hij tot op deze tijd "bij een yder spotsgewijze is voerend". Dat kon nu nog meespelen.

De aanhef van het verzoek van drossaard Duijckers.

De beschuldiging van het in brand steken van de pastorie was belachelijk. Hij had nooit ruzie met de pastoor gehad en zij leefden in vriendschap en pais. Het verhaal over die drankjes was leugentaal. De poedertjes of drankpotten waren nooit voor de dag gebracht. Willem wilde er best een eed op doen dat hij niets met Cathrijn had gehad. Het was hem onverschillig wie de vader van het kind was.

Hij wees op tegenstrijdigheden in de getuigenissen bij eerste en tweede verhoor. Zo had Jan Geurts verklaard dat hij als boodschap een briefje had gekregen van een "kleen jongskén gekleed in linnen kielsken". Maar Geertruid Palmén getuigde op 4 juni 1726 dat zij zelf een briefje had overhandigd aan Jan. Haar dochter Jenne Stevens had van twee briefjes gesproken. En Meicken Pricken had geen gewag gemaakt van briefjes. Jan had eerst verklaard dat Cathrijn gezegd had "ik zal betalen als ik met Sintermeijs mijn geld krijg" en later dat ze gezegd zou hebben "het heeft niet geholpen".

Willem trachtte de getuigen ongelooftwaardig te maken. Men moest geen geloof hechten aan wat Cathrijn zei, het was een infaam persoon. Zij had een valse getuigenis gegeven en wilde haar kind aan iemand opdringen. Ze zou niet precies dag, tijd en plaats genoemd hebben zodat Willem de mogelijkheid ontnomen was te verklaren waar hij toen wel geweest was. Cathrijn had voor de gecommiteerde schepenen op 31 mei 1726 verklaard in de twee en een half jaar dat ze in het gezin van Willem was geweest door hem zelfs "noyt oneerbaar aangetast" te zijn.

Cathrijn had een meineed gedaan toen ze Willem wel als vader aanwees. Voor notaris Loers had ze eerder op 29 april 1725 verklaard bereid te zijn een eed te doen dat Willem niet de vader was.

Nelcken Vreuls was een oude verkindste vrouw. Meicken Pricken had met haar dochter Ida en met Cathrijn samengespannen. Zij was een "oude ende malitieuze (boosaardige) matrone". Jan Geurts had hij nooit gezien of gesproken. Deze was een "seer quade Christ van een schandaleus gedrag en boos leven".

Ida van de Vijver was een leugenaarster en dievegge. Ze liet kinderen stelen van hun ouders. Peter Brouns en Mevis Arets hadden verklaard gezien te hebben dat Ida

in de varkensstal van Paes verborgen was. Dat kon, als het waar was, toch ook zijn omdat ze weer had willen stelen.

Zulk soort volk kon men beter uit de bank verbannen dan te gebruiken om "valse declaratie te geven tot diffamatie ende oppressie van eerlycke ende onnoosele persoonen". Hoer noch hoereerder mocht tegen een beschuldigde gehoord worden. Dat gold mede voor dief of dievegge.

Natuurlijk bracht Willem ook zijn sterkste argument naar voren. De verklaring afgelegd op 29 april 1725 in het huis van Paes Limpens ten overstaan van notaris Loers en de getuigen Lens Lensen en Johan Hamers. Daar had Cathrijn verklaard dat haar ter ore was gekomen dat Willem door de drossaard was aangesproken dat hij Cathrijn zou hebben bezwangerd. Zij ontkende dat en zeker had ze hem niet aangeklaagd. Niemand anders dan Geret Meijers was de vader. Loers had haar toen nog gevraagd of ze daar een eed op kon doen en ze had geantwoord "wel drye voor eenen".

Willem legde ook verklaringen over van notaris L'Allemand uit Valkenburg. Voor hem hadden Thijs Smeets uit de Gracht, omtrent 72 jaar, en Paulus Limpens (geen naaste familie van Willem), omtrent 57 jaar, op 18 augustus 1727 verklaard dat Ida kinderen van haar vaders school aanzette tot diefstal van kleding om aan haar te geven. Tegen het dochtertje van Thijs had ze gezegd "krijgt ghij maer eenen plack off hemp off doeck uyt u vaeders huys, hij sal dat noyt weten". Hetgeen ook gebeurd was. Het kind van twaalf jaar had zes hemden, garen en kleden aan Ida gebracht. Maria Limpens, toen dertien jaar oud, had een halsdoek, een hemd en een stuk doek aan Ida gegeven. Alles was deels teruggegeven deels teruggehaald in het huis van de koster.

Als getuige verklaarde Everard Preuts, omtrent 51 jaar, op 18 augustus 1727 ten huize van Paes, op verzoek van Willem Limpens, voor notaris L'Allemand in bijwezen van Jacobus Beugels en Johannes Stevens het volgende. Dat de koster en diens vrouw hem "clachtelyck" hadden bekend dat zij, om verder schande te voorkomen, honderd gulden die zij hadden bij zekere Florax, wonend in de Haeghe, hadden moeten overdragen aan de weduwe

Hoffmans te Sittard wegens dieverijen door Ida bedreven.

Daags erna, op 19 augustus 1727, kwam Willem Luten, gehuwd met Helena Kraes, met een verklaring over het godsdienstig gedrag van Jan Geurts. Op Gebroken Pasen in het jaar 1726 had de pastoor van Geleen, na de vroegmis gedaan te hebben, in de kerk gezegd dat ettelijke parochianen hun Pasen nog niet hadden gedaan waarover hij zeer bedroefd was. Zij waren woonachtig te Lutterade aan de heide en te Crawinkel in de Dael. Zij moesten binnen acht dagen komen anders zou de pastoor zich "beclaegen aen sijn hooghwerde". De comparant Willem Luten verklaarde dat hij acht dagen later Jan Geurts, die aan de heide woonde, had zien communiceren. Van de naburen had hij gehoord dat Jan een van die gasten was die hun Pasen niet hadden gehouden. Deze Jan Geurts had "een gemeene faam" binnen Geleen.

Voor notaris Helgers te Sittard verklaarden op 13 augustus 1727 Nicolaes Quax en zijn vrouw Maria Hoenen, wonend te Sittard, dat voor zeven of acht jaar, Ida in hun huis uit een lade enig geld had genomen. Dit gewaar wordend hadden ze Ida achtervolgd en tot teruggave gedwongen.

Op 3 juni 1728 werd vonnis geveld. Gezien de akten over de criminele aanklacht en de reproche van de beklagde, inclusief het beding op 15 januari 1728 tussen partijen, schepenen van de banken van Oirsbeek en Brunssum met assumptie van twee onpartijdige rechtsgeleerden (...)

"aangesien de illegaliteyt van den thoon desselve clegers ordonneren aen den selven, dat hij voor all sal hebben te doen recolleren sijne getuygens (...) sullende soodaenige recollectie door onsen griffier in een cohier naer stijle en gewonlycke maniere ordentelijck worden noteert." Het vonnis was ondertekend door secretaris Knoren.

Door drossaard Duijckers werd een schrijven naar de Raad van Brabant gestuurd. "Aen den Keyser ende Coninck in sijnen Souv. Raede geordonneert in Brabant" "hoe dat hij genootsaecht is als Claegere voors. proces te sustineren tegens Willem Limpens beclaegden, waerinne op den 3 deser maent Juny 1728 is gegeven den vonnisse alhier gevoeght, waerby aen den Claegere is geordonneert sijne getuygen te doen recolleren." Omdat vele feiten niet in de verslagen waren opgenomen was men beducht dat "eenige irregulariteyt ofte nulliteyt mochte connen tegengeworpen worden, ende om sulcx voor te comen soo soude den verthoonder geirne dienen van schrifture van nieuwe feyten ende circumstantinge van de voorgaende waertoe noodigh sijnde permissie van 't Hoff. Oodtmoedelyck biddende om de permissie daertoe".

Op 19 juni 1728 verleende de Raad toestemming. Vijf maanden later, op 19 november, werden door de schepenbank van Oirsbeek de schepenen Jan Meutens en Lenaardt Lahay (schepen sinds 12 oktober 1726) gecommiteerd. Secretaris was opnieuw Reinier Hagens, die daartoe werd geautoriseerd in absentie van de griffier (Knoren) van de schepenbank van Oirsbeek.

Alle getuigen werden opnieuw verhoord aan de hand van een puntsgewijze verslag van de vroegere verhoren. Hun werd gevraagd of alles juist was en of er nieuwe feiten of omstandigheden waren. Zo werd Jan Geurts op 3

december 1728 verhoord ten huize van secretaris Corten te Lutterade met permissie van de justitie van Geleen coram (ten overstaan van) Meutens en Lahay. Ook Hagens was aanwezig.

Verhoren waren er blijkbaar nog op 15 maart 1729 en 15 december 1729. Ook werd een recollectie gehouden ter instantie van de beklagde Willem Limpens tegen aanklager de drossard coram de gecommiteerde schepenen Meutens en Lahay en secretaris Hagens daartoe geautoriseerd op 10 oktober 1729 loco (in plaats van) "ordinario van genachtinghe". Nieuwe feiten werden niet vermeld.

Hoe het precies afliep komen we helaas niet te weten. Processtukken zijn zelden volledig bewaard. Het lijkt erop dat Willem vrijuit is gegaan. Bij hardnekkige ontkenning was vaderschap moeilijk te bewijzen.¹⁶⁾

Over Gorgonius Wilhelmus vinden we niets meer in de kerkregisters van Oirsbeek. Is Cathrijn naar elders vertrokken? Bij de doop op 16 augustus 1728 van Franciscus Kleinjans, zoon van Johan en Maria van den Eschen (deze stierf acht maanden later) was doopgetuige: Anna Schrijen loco Catharina van den Eschen. De reden van zo'n vertegenwoordiging was, naast ouderdom of ziekte, dat de getuige niet tijdig aanwezig kon zijn. Een kind werd meestal de volgende dag maar in ieder geval binnen de drie dagen gedoopt. Op 17 april 1730 was Cathrijn echter wel aanwezig als doopgetuige van Anna Maria, dochter van Jacob Blomen en Anna van den Eschen. Deze zuster van Cathrijn stierf achttien maanden later.

In een lijst van armen en vreemdelingen van 7 november 1738 te Heerlen staat: een arme vrouw genaamd Catharina van den Esschen. Hopelijk betreft het hier niet "onze" Cathrijn.¹⁷⁾

Ida van de Vijver verviel in ieder geval wel tot armoede. In 1752 en in 1753 werd zij bedeed met twee vat koren.¹⁸⁾

Willem Limpens en Lijsbeth werd tijdens het proces in 1726 een kind geboren en in 1731 hun laatste, Ida genaamd!¹⁹⁾ Wilhelmus Limpens uit Oirsbeek, gehuwd met Elisabeth Tripels, stierf op 8 januari 1751 "senio ex visibus fractus" d.i. uit ouderdom door verval van krachten. De toenmalige pastoor, Conradus de Wittgenstein, vermeldde verder "voorzien van de sacramenten en tweemaal (door mij) bezocht".

NOTEN:

1. De te noemen dopen, huwelijken en overlijden vonden allen plaats te Oirsbeek, tenzij anders vermeld. Ook in Schinnen werd voor de inschrijving van een doop van een natuurlijk kind wel eens het register omgedraaid. Johannes Conradus von Meven was op 8 oktober 1721 aangesteld als pastoor van Oirsbeek. Hij werd toen ongeveer 43 jaar oud genoemd. Conrad was afkomstig uit het Premonstratenzerklooster te Steinfeld in Pommeren.
2. Niet altijd kon de aanstaande moeder een naam noemen. Zo verklaarde volgens het doopboek van Schinnen op 17 mei 1702 Johanna Limpens op haar kraambed aan de vroedvrouw "de vader niet te kennen doch soo te hem sag zou ze hem herkennen. Het geschiedde in de beemden".
3. Gorgonius was een martelaar te Rome. Hij werd in 1969 van de lijst der heiligen uitgesloten.
4. RAL archief Landen van Overmaas inv. nr.1779.
5. Johan Knoren trad toch minstens een keer, in juli 1726, in deze zaak als secretaris op. Hij moet al oud geweest zijn en wellicht is zijn absentie door ziekte te verklaren. Op 25 oktober 1730 stelde hij en zijn zuster Barbara Knoren een mutueel testament op. RAL kerkarchief Oirsbeek nr. 3 Johan stierf op 7 april 1731.

6. Kinderen van Johan van den Eschen uit Hoensbroek en Catharina Peters uit Oirsbeek gedoopt: 18-3-1695 Anna, gehuwd Jacobus Blomen, gest. 23-10-1731; 31-12-1696 Maria, gehuwd Johan Kleinjans, gest. 12-4-1729; 22-8-1698 Agnes, gest. 25-9-1698; 10-3-1700 Johannes; 19-3-1702 Catharina; 24-6-1704 Petrus; 26-5-1709 Franciscus, gest. 2-6-1709.
7. De pastoor, in Oirsbeek sinds eeuwen een Premonstratenzer, had in 1789 ongeveer veertig morgen grond. Met twee paarden, koeien en schapen. Er waren twee knechten en twee meiden. Zie Jos Habets, Een Valkenburgs dorp in 1789 in PSHAL 28 (1889).
8. Het doopregister van Oirsbeek van voor 1 december 1687 ging verloren.
Claes Limpens was landeigenaar, chirurgijn en had ook een herberg. Daar moet men zich niet te veel van voorstellen. Het waren veelal woonkamers die op bepaalde tijden als gelagkamer dienden. De herbergen moesten hun bier betrekken uit het panhuis. Op grotere hoven werd zelf bier gebrouwen.
9. Het panhuis was de brouwerij. Zogenoemd naar de grote pannen (ketels) die voor het brouwen gebruikt werden. Dit panhuis met huis en land werd op 13 december 1680 geschonken aan Sophie Pijls door Baron Schellaert van Reulsdorf. Tien maanden eerder was haar een zoon geboren. Onwettig maar met de aantekening: door later huwelijk (met de Baron) gewettigd. RAL archief Landen van Overmaas inv. nr.1857.
10. RAL archief Landen van Overmaas inv. nr.1858.
11. Het partageverdrag van 1661 had de Landen van Overmaas verdeeld in een Staats (Hollands) gedeelte waartoe Heerlen behoorde en een Spaans (sinds 1713 Oostenrijks) gedeelte waartoe Oirsbeek behoorde. In de jaren die ons hier bezig houden regeerde Keizer Karel VI over de Habsburgse landen.
Nelcken huwde als Cornelia Freuls op 25 november 1677 te Heerlen met Wilhelmus Degens. Ze was ongeletterd. Een vroedvrouw ging in de leer bij een chirurgijn en legde daarna een eed af.
12. GA Sittard archief parochie St. Lambertus te Oirsbeek nr. 73. Voor de gehele parochie Oirsbeek werden ongeveer 550 personen vermeld. Uit Groot-Doenrade gingen velen naar de kerk van Hillensberg op Guliks gebied.
13. De pachthoeve de Tiendhof behoorde toe aan het klooster van St. Gerlach te Houthem. De hof werd zo genoemd omdat eertijds daar de tienden werden ingeschuurd. De overste van het klooster had het recht de pastoor te Oirsbeek te benoemen. En de schoolmeester die tevens koster was. In zijn huis werd voornamelijk in de wintermaanden les gegeven.
14. Een boterkleske was pasmunt, een muntje met geringe waarde.
15. Paes (van Pascasius) Limpens was notabene zelf schepen. Hij legde de eed af op 7 juni 1725. RAL archief Landen van Overmaas inv. nr.1802.
16. Ook het dwingen tot betaling van alimentatie was niet eenvoudig. Zo werd op 26 mei 1693 te Bingelrade een "filius illegitimus", een onwettige zoon, gedoopt. Als vader werd Jan Kleuters genoemd. De gerechtsbode ging op 18 juni eerst tevergeefs met de baby bij zich naar Jan en liet hem daarna bij een andere Kleuters achter. Zie over deze affaire mijn boekje: Een Maastrichts gezin (Cleuters) in de zeventiende eeuw Heerlen 1987 blz. 104.
17. GA Heerlen schepensbank, archief 001 nr.9 blz.418. Een Catharina van den Eschen stierf ongehuwd op 10 juli 1743 te Heerlen.
18. Ga Sittard archief parochie St. Lambertus te Oirsbeek nr. 56.
19. Kinderen van Willem Limpens en Lijsbeth Tripels te Schinnen gedoopt: (voor hun huwelijk) 5-2-1714 Nicolaas; 19-8-1715 Maria Mechteld. Te Oirsbeek gedoopt: 27-3-1717 Elisabeth, gehuwd Johan Paulssen, gest. 25-11-1773; 18-3-1719 Sophia, gehuwd Peter Arets, gest. 21-5-1756; 13-11-1720 Catharina, gest. 17-11-1720; 24-2-1722 Maria Jacoba; 28-9-1723 Maria Ernestina, gehuwd Theodoor Meijers, gest. 12-3-1757; 6-1-1726 Casparus Walramus, gehuwd Catharina de Limpens, gest. 28-7-1765; 8-6-1731 Ida.

EEN VOORNAAM EN ZIJN DRAGERS

E.M.M. Erkens (†)

Bij het beoefenen van de genealogie bewandelen we altijd dezelfde wegen. Meestal wordt een stamboom of een kwartierstaat samengesteld. Minder aandacht krijgen hierbij de voornamen van de onderzochte familieleden. Niets weerhoudt ons de achtergronden hiervan aan een nader onderzoek te onderwerpen.

Wie heeft mijn voornaam gedragen voordat ik bij de geboorte aan de beurt was?

In mijn geval dus: EGIDIUS

Algemeen

De Heilige Egidius overleed circa 720. Hij stichtte het naar hem genoemde klooster Saint-Gilis (Provence) in Frankrijk. Zijn graf was in de Middeleeuwen een beroemde bedevaartsplaats. Hij was ook een van de veertien "noodheiligen", de benaming voor heiligen die sinds de dertiende eeuw in tijden van nood gezamenlijk werden aangeropen. Zij werden vaak als groep uitgebeeld met de H. Maria in hun midden.

Op 1 september, de herfstmaand, wordt Egidius vereerd. Hij is de patroonheilige van de bontwerkers, de handschoenenmakers en de dierenbeschermers. Hij werd aangeropen tegen de stuipen, kinderziekten, pest en overmatig wenen.

St. Egidius staat ook bekend als weerheilige.

Spreuken:

*Sint Gelis verbeutj d'n unjere,
d'n achterunjere
en kort eine sjtuver aan 't daagloän*

(De drie-uren koffie verschuift naar het vallen van de avond. En het dagloon wordt een stuiver minder)

*Went Sint Giel bleus op de haore
Boere zeit den den vlot eur kaore
Is Sint Egidius eine heite
Kónste in de herfs nog zjweite*

*Is 't sjoän mit Sinter Giel
Blijf dat zoä tot Sint Michiel*

De naam Egidius is verder in de literatuur bekend vanwege het vroeg middeleeuwse "Egidiuslied".

*Egidius waer bist u bleven?
Mi lanct na di, gheselle mijn
Du coos die doot, du liets mi 't leven
Dat was gheselschap goetende fijn
Het sceen, 't meest ghestorven sijn*

*Nu bist u den troon verheven
Waarre dan der zonnen scijn
Alle vreught endi ghegheven.*

*Egidius waer bist u bleven?
Mi lanct na di, gheselle mijn
Di coos de doot, du liets mi 't leven*

*Nu bidt vor mi, ic moet noch sneven
Ende in de weereldt liden pijn
Verware mijn stede di besneven!
Ic moet noch zinghen een liedekijn
Nochtan moet emmer ghestorven sijn*

*Egidius waer bist u bleven
Mi lanct na di, gheselle mijn
Di coos de doot, du liets mi 't leven.*

Vernoemingen

Naam	Geboortedatum	Plaats	Verwantschap
1. Egidius Erkens	29-2-1948	Eindhoven	-
2. Egidius Beckers	4-5-1902	Susteren	oom van 1
3. Egidius Rours	31-3-1846	Susteren	grootvader van 2
4. Egidius Rours	24-12-1828	Susteren	oom van 3
5. Egidius Peters	11-11-1802	Urmond	geen verwantschap met 4 Was plaatsvervanger van zijn oom Wilhelmus Jessen aangetrouwde oom van 5.
6. Egidius Cajot	N.N.	N.N.	

De oudst bekende Egidius was afkomstig uit Seraing. Het spoor liep hier dood.

In Seraing was hij niet bekend.

Mogelijk was hij een Maaschipper, zoals bijvoorbeeld zijn zwager Joannes Franciscus Peters, vader van zijn petekind.

Bronnen en literatuur:

1. DHO-registers Susteren en Urmond
2. Burgerlijke Stand Eindhoven, Susteren en Urmond
3. SUMA encyclopedie

Naschrift:

De samensteller van deze korte bijdrage overleed na een slopende ziekte op 24 augustus 1994 te Geleen. Hij was een fervent en enthousiast genealoog en een goede kennis van ondergetekende, die hem bijna twintig jaar geleden ontmoette in de studiezaal van het RAL te Maastricht. Eddy Erkens was mede-auteur van een boek over de Bokkenrijders in Elsloo, dat door Math Pfeiffer werd geschreven. Verder schreef hij enkele korte artikelen in dit tijdschrift.

Harry Strijkers

HET VOORMALIGE KERKHOF AAN DE GANZENSTRAAT TE VENLO (vervolg) M.J.J. Bergevoet

- D1 Hier rust / Johan Herm. Peeters / geb. te Hinsbeck 3/3 1883 / overl. te Venloo 7/3 1895 / R.I.P.

Johan Herman Peeters, geboren te Hinsbeck (Dld.) op 3 maart 1883, overleden te Venlo op 7 maart 1895, zoon van Herman Lodewijk Peeters, in 1889 handelaar wonende op de Zuidsingel en later slager op de Grote Beekstraat, in 1895 voerman, bij zijn overlijden logementshouder (geboren te Venlo op 21 juni 1843, overleden aldaar op 2 februari 1901) en Anna Margaretha Hubertina Pascher, in 1901 tapster op de Grote Beekstraat (geboren te Hinsbeck op 15 juni 1849, overleden te Venlo op 30 juli 1901).

Bronnen:

Zie voor de echtelieden Peeters-Pascher ook de beschrijving van graf A 25.

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, overlijdensakte dd. 8 maart 1895 nr.48; idem, Bevolkingsregisters Venlo, 1860-1900 Bantuin deel 13 blad 75 en 1900-1917 Stad deel P-I blad 35.

- D2 Hier rust / Mejuffrouw / Petronella / Lampe / geboren te Venloo den 9 Augustus 1813 / aldaar in den Heer ontslapen / den 7 Januari 1892 / Heel de schoonheid van Uw huis / en de plaats Uwer heerlijkheid / heb ik liefgehad / R.I.P.

Petronella Catharina (roepnaam Nelke) Lampe, geboren te Venlo op 9 augustus 1813, overleden aldaar ongetrouwd op 7 januari 1892, dochter van Henricus Nicolaus Lampe, schoenmaker (geboren te Venlo op 6 maart 1774, overleden aldaar op 17 juni 1852) en Sibilla Ehren (geboren te Kaldenkirchen (Dld.) op 28 mei 1772, overleden te Venlo op 22 juli 1852).

Foto van het graf van Petronella Lampe (D2). (Gemeentearchief Venlo, Fotocollectie, negat.nr. 7184).

Zij schonk en legateerde - evenals enkele andere Venlonaren - zeer grote sommen gelds aan de Sint Martinuskerk te Venlo, met het doel daarmee de voormalige Sint Nicolaaskerk te herstellen, teneinde deze te gebruiken als hulpkerk. Dit herstel werd op 18 maart 1879 aanbesteed en op

10 november van dat jaar werd de kerk ingewijd door de bisschop van Roermond, mgr. J.A. Paredis. Later werd deze kerk nog aanzienlijk verfraaid, onder andere met geld van Petronella Lampe.

Uit een necrologie nemen wij het volgende over: "Het rijke vermogen (...) besteedde deze bijna uitsluitend aan goede werken. (...) Alles wat maar een katholieken geest ademde, vond bij haar een machtigen steun. (...) Met duizenden strooide zij tijdens het leven haare giften uit. (...) De St. Nicolaas-kerk vooral zal ten eeuwigen dage getuigenis afleggen van hare (...) schier ongekende vrijgevigheid. (...) Het kostbare lijnwaad en de prachtige misgewaden, ook de altaren, de drie vensterramen, de preekstoel, het beeld van den H. Nicolaas, de biechtstoel, het harmonium, de toren met zijn klokken, en eindelijk de donatie van het rectoraat, zijn allen giften en gaven van dezen edelen geefster. (...) Bij uiterste wilsbeschikking heeft zij de St. Nicolaaskerk niet vergeten, evenmin als het katholiek parochiaal armbestuur, de vereniging van den H. Vincentius en de H. Elisabeth."

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, geboorte-akte dd. 10 aug. 1813 nr.141; idem, O.V.9, Collectie bidprentjes: bidprentje H.N. Lampe - S. Ehrren.

H.H.H. Uyttenbroeck, Bijdragen tot de Geschiedenis van Venlo, deel IV: De Straten te Venlo; Venlo, 1914, blz. 160.

L.....s, Necrologie; in: Venloosch Weekblad dd. 9 januari 1892, tweede blad.

Het graf van haar broer Johannes Henricus Lampe is beschreven onder nummer A 7.

D3 Karel Heitzer / geb. 2/7 1839 + 18/12 1894

Karel Mathijs Antoon Heitzer, geboren te Venlo op 2 juli 1839, overleden aldaar zonder beroep en ongehuwd op 18 december 1894, zoon van Johan Willem Heitzer, bakker (geboren te Süchtelen (Dld.) op 23 januari 1811, overleden te Venlo op 10 september 1839) en Henriette Catharina Coenegracht (geboren te Venlo op 15 augustus 1814, overleden te Luik op 18 mei 1875).

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, geboorte-akte dd. 3 juli 1839 nr. 120, huwelijks-akte dd. 1 mei 1837 nr. 18, overlijdensakten dd. 11 sept. 1839 nr. 146, 31 dec. 1875 nr. 212 en 19 dec. 1894 nr. 256; idem, Bevolkingsregisters Venlo, 1850-1860 deel I blad 27 en 1860-1900 deel 14 blad 115.

D4 N.N.

D5 Hier rust / Mej. M.G. Custers / wed. van den heer J.G. Wolters / geb. te Venlo den 27 Juli 1808 / aldaar overl. den 22 Octob. 1894

Maria Gertrudis Custers, geboren te Venlo op 27 juli 1808, overleden aldaar op 22 oktober 1894,

dochter van Johannes Laurentius Custers, lakenkoopman en lid van de gemeenteraad (gedoopt te Venlo op 28 januari 1764, overleden aldaar op 9 juli 1847) en zijn derde echtgenote Anna Gertrudis Haasen (gedoopt te Venlo op 23 december 1768, overleden aldaar op 28 augustus 1845).

Maria Gertrudis trouwde te Venlo op 22 oktober 1833 met Jean Gerard Hubert Wolters, geboren te Venlo op 6 juni 1810, overleden te Leeuwarden op 24 juli 1884, koopman, rentmeester-amanuensis van de Burgerlijke Godshuizen, zoon van Louis Wolters, bankier, geneverstoker, bierbrouwer en lid van de gemeenteraad (geboren te Baarlo op 12 februari 1787, overleden te Venlo op 19 december 1859) en Anna Ursula van Esch (geboren te Venlo op 23 juni 1786, overleden aldaar op 10 juni 1856).

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, geboorte-akte dd. 29 juli 1808 nr. 104, huwelijks-akte dd. 22 okt. 1833 nr. 35, overlijdensakten dd. 29 aug. 1845 nr. 101 en 10 juli 1847 nr. 134; idem, Ar.nr. 77: Familie Custers, inv. nr. 3.

Zie voor hun zoon J.L.H. Wolters de beschrijving van graf B 53 en voor de ouders van Jean G.H. Wolters de beschrijving van graf A 59.

D6 Hier rust / den heer / Gerardus Hermans / echtg. van Maria Haenen / geb. te Maasbree 11/2 1824 / overl. te Venlo 23/3 1894 / R.I.P.

Gerardus Hermans, geboren te Maasbree op 11 februari 1824, overleden te Venlo op 23 maart 1894, akkerbouwer bij Wylrehof, zoon van Nicolas Hermans (geboren te Maasbree op 18 maart 1785, overleden te Maasbree op 19 mei 1846) en Sibilla Huys (geboren te Maasbree op 11 september 1784, overleden te Maasbree op 6 februari 1850).

Hij trouwde te Venlo op 1 september 1851 met Maria Hubertina Haenen, geboren te Venlo op 3 maart 1825, overleden aldaar op 31 oktober 1895, dochter van Antoon Ha(e)nen, akkerbouwer (geboren te Herten op 6 september 1794, overleden te Venlo op 22 mei 1860) en Lucia van der Schoot (geboren te Venlo op 27 september 1803, overleden aldaar op 28 mei 1836). Uit dit huwelijk zijn een groot aantal kinderen geboren.

Maria Hubertina Haenen was eerder te Venlo op 23 april 1849 getrouwd met Nicolaas Brouwers, geboren te Blerick op 12 augustus 1822, overleden te Venlo op 28 september 1850, akkerman, zoon van Joannes Brouwers, akkerman (geboren te Beesel ca. 1783, overleden te Venlo op 26 april 1847) en Maria Wijnen (geboren te Kessel ca. 1780, overleden te Venlo op 20 september 1853), uit welk huwelijk twee kinderen zijn geboren.

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-akten Venlo, huwelijksakten dd. 26 april 1824 nr. 16, 23 april 1849

nr. 11 en 1 sept. 1851 nr. 34, overlidensakten dd. 27 april 1847 nr. 89, 21 sept. 1853 nr. 96 en 22 mei 1860 nr. 52; idem Bevolkingsregister Venlo-Bantuin deel 12 blad 218.

D7 Hier rust / Maria Wilh. Hub. / Derkx / geb. te Venlo den 1/4 1835 / overl. te Venlo den 27/9 1893 / R.I.P.

Wilhelmina Maria Hubertina Derkx, geboren te Venlo op 1 april 1835, overleden aldaar ongehuwd op 27 september 1893, winkelierster, dochter van Martinus Derkx, schilder en glazenmaker (geboren te Venlo op 17 juli 1794, overleden aldaar op 2 april 1865) en Jacomina Dorothea ten Dijck (geboren te Venlo op 16 januari 1806, overleden aldaar op 8 februari 1879).

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, geboorte-akte dd. 3 april 1835 nr. 71 en overlidensakte dd. 28 sept. 1893 nr. 193.

Zie voor haar broer Th.A. Derkx de beschrijving van graf B 13.

D8 + / Hier rust Hendrik Linskens / geb. te Venlo 11 October / 1814 / overl. 14 Juni / 1850 / en zijne echtgenoot / Margaretha Hoeven / geb. te Venlo 18 December 1811 / overl. 7 April / 1894 / R.I.P.

Bidprentje van Gerardus Hermans (D6). (Gemeentearchief Venlo, O.V.-9: bidprentjes).

a. Hendrik Linskens, geboren te Venlo op 11 oktober 1814, overleden aldaar op 14 juni 1850, hovenier, zoon van Petrus Paulus Linskens, herbergier in de Bantuin (geboren te Maasniel ca. 1780, overleden te Venlo op 17 december 1837) en Anna Gertrudis Stuffers (geboren te Straelen ca. 1760, overleden te Venlo op 21 februari 1844). Hij trouwde te Venlo op 28 september 1835 met:

b. Maria Margaretha Hoeven, geboren (als Maria Sibilla) te Venlo op 18 december 1811, overleden aldaar op 7 april 1894, dochter van Peter Jan Hoeven, tuinder (geboren te Venlo op 23 juli 1760, overleden aldaar op 13 mei 1817) en Anna Sibilla Neijen (geboren te Baarlo op 7 mei 1767, overleden te Venlo op 19 maart 1857).

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, geboorte-akten dd. 19 dec. 1811 nr. 231 en 11 okt. 1814 nr. 133, huwelijksakte dd. 28 sept. 1835 nr. 41 en overlidensakten dd. 18 dec. 1837 nr. 192, 22 febr. 1844 nr. 29 en 14 juni 1850 nr. 93.

Zie voor het echtpaar Hoeven-Neijen ook de beschrijving bij graf C 24.

D9 Hier rust / Andreas Jacobs / echtgenoot van / Anna Zeelen / geb. te Venloo 18 14/8 33 / overl. te Venloo 18 20/1 93? / R.I.P.

Andries Jacob Jacobs, geboren te Venlo op 14 augustus 1833, overleden aldaar op 29 september 1894, voerman, zoon van Lambert Jacob Jacobs, voerman (geboren te Venlo op 22 september 1806, overleden aldaar op 21 november 1870) en Johanna Petronella Offergeld (geboren te Venlo op 1 augustus 1808, overleden aldaar op 17 februari 1879).

Jacobs trouwde te Venlo op 2 augustus 1859 met Johanna Hubertina Zeelen, geboren te Venlo op 17 september 1835, overleden aldaar op 28 november 1900, dochter van Jan Herman Zeelen/Seelen, tuinier (geboren te Venlo op 27 augustus 1804, overleden aldaar op 10 juli 1871) en Johanna Petronella Pe(e)ters (geboren te Venlo op 2 mei 1807, overleden aldaar op 8 januari 1871).

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, huwelijksakten dd. 3 mei 1828 nr. 10, 1 mei 1829 nr. 15 en 2 aug. 1859 nr. 20; idem, Bevolkingsregister Venlo 1850-1860 deel IV blad 1176, 1860-1900 Stad deel 5 bladen 22, 28 en 41 en deel 9 blad 238.

D10 Hier rust / het stoffelijk overschot / van onze geliefde ouders / Gerard Valentijn / en zijne echtg. / Hubert. Geraedts / R.I.P.

Gerard Valentijn, geboren te Venlo op 21 augustus 1818, overleden aldaar op 12 mei 1877, hovenier in de Bantuin aan de Constapel, zoon van Jan Valentijn, tapper aan Constapel (geboren te

Straelen (Dld.) op 26 juli 1778, overleden te Venlo op 2 november 1845) en Anna Catharina Stikkelbroek (geboren te Venlo op 4 juli 1776, overleden aldaar op 14 januari 1850).

Valentijn trouwde te Venlo op 25 oktober 1847 met Johanna Huberta Geraedts, geboren te Venlo op 2 november 1818, overleden aldaar op 11 mei 1894, dochter van Hendrik Jacob Ge(e)rae(r)dts, tapper in de Bantuin aan St. Anna (geboren te Venlo op 11 augustus 1778, overleden aldaar op 14 september 1831) en Anna Maria Lucia Stroes/Strous (geboren te Venlo ca. 1782, maar haar doopinschrijving is niet aangetroffen, overleden aldaar op 14 oktober 1858).

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, huwelijksakte dd. 25 okt. 1847 nr. 43; idem, Bevolkingsregister Venlo 1860-1900 Bantuin deel 13 blad 212.

Zie voor het echtpaar P. Valentijn - W.C. Ge(e)rae(r)dts de beschrijving van graf B 12 en voor het echtpaar M.F. Linssen - A.S.H. Ge(e)rae(r)dts de beschrijving van graf B 33.

- D11 Hier rust / Mejuffrouw M.A.H. Toebosch / echtgenoot / van den heer P.W. Gitmans / geb. te Venlo 11 Mei 1864 / overl. 21 Juli 1891 / R.I.P.

Maria Agnes Hubertina Toebosch, geboren te Venlo op 11 mei 1864, overleden aldaar op 21 juli 1891, dochter van Peter Jan Toebosch (geboren te Venlo op 2 maart 1835, overleden aldaar op 22 mei 1876) en Johanna Hubertina Ebus (geboren te Venlo op 7 april 1836, overleden te Helden?)

Maria A.H. Toebosch trouwde (niet te Venlo) met Peter Willem Gitmans, koopman, geboren te Tegelen op 22 november 1859, overleden te Venlo op 17 januari 1901. Dit huwelijk bleef kinderloos.

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, Bevolkingsregister Venlo 1860-1900 Bantuin deel 12 blad 168.

Voor gegevens over P.W.G. Gitmans zie de beschrijving van graf A 21.

- D12 Ja. Ran / geb. op Texel / 1791 / overl. te Venlo 1874 / R.I.P.

Johanna Ran, geboren op het Oude Schild te Texel op 4 juni 1791, overleden te Venlo op 14 mei 1874, ongehuwd, dochter van Cornelis Ran en Catharina Gomes.

Zij woonde in bij haar neef de gepensioneerde majoor Johan Nicolaas Calten, waarvan twee dochters aan de Heilige Geeststraat een school hadden, die in 1896 door de Zusters van Liefde werd overgenomen.

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo,

Bidprentje van Joanna Ran (D12). (Gemeente-archief Venlo, O.V.-9: bidprentjes).

overlijdensakte dd. 14 mei 1874 nr. 89; idem, Bevolkingsregister Venlo 1860-1900 Stad deel 2 blad 10; idem, O.V. 2, Collectie Familiepapieren, familie Ran.

H.H.H. Uyttenbroeck, Bijdragen tot de Geschiedenis van Venlo deel IV: De Straten te Venlo; Venlo, 1914, blz. 51.

- D13 Hier / rust / Maria Aquina / overl. 1890 / R.I.P.

Maria Wilhelmina Aquina, geboren te Nuenen ca. 1870, overleden ongehuwd te Venlo op 4 mei 1890, dochter van Nicolaas Aquina (overleden voor 4 mei 1890) en Wilhelmina Roelofs (geboren te Venray op 28 april 1838).

Zij woonde in bij haar broer Jan Lambert, die koperslager was.

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, overlijdensakte dd. 5 mei 1890 nr. 83; idem, Bevolkingsregister Venlo 1860-1900 Stad deel 1 blad 72.

- D14 a. + / Ter zaliger gedachtenis / aan / Maria A.A. Keuller / geb. 29 Jan. 1856 / overl. 27 Sept. 1874 / R.I.P.
b. + / Ter zaliger gedachtenis / aan / Constant L.H. Keuller / geb. 14 Aug. 1817 / overl. 16 Febr. 1856 / en zijne echtgenoot / Anna M.L.

Janknecht / geb. 4 April 1822 / overl. 24 Maart 1857 / R.I.P.

- a. Maria Anna Augusta Keuller, geboren te Venlo op 29 januari 1856, overleden aldaar ongehuwd en zonder beroep op 27 september 1874, dochter van Constantijn Lodewijk Hubert Keuller en Anna Maria Lambertina Janknecht (zie hieronder).
- b. Constantijn Lodewijk Hubert Keuller, geboren te Venlo op 14 augustus 1817, overleden aldaar op 16 februari 1856, koopman, zoon van Joseph Jacob Keuller, kantonrechter, raadslid 1824-1836, schepen 1830-1836 (geboren te Venlo op 10 februari 1779, overleden aldaar op 13 oktober 1861) en Anna Sibilla Janknecht (geboren te Venlo op 18 februari 1777, overleden aldaar op 15 maart 1849). Hij was een broer van de historicus L.J.E. Keuller (zie beschrijving van graf A 13b-c).

Keuller trouwde te Venlo op 29 april 1851 met Anna Maria Lambertina Janknecht, geboren te Venlo op 4 april 1822, overleden aldaar op 24 maart 1857, dochter van Lodewijk Christiaan Janknecht, goudsmid (geboren te Venlo op 5 januari 1782, overleden aldaar op 21 juni 1836) en Johanna Maria Sibilla Beckers (geboren te Venlo op 18 september 1789, overleden aldaar op 14 mei 1847).

Foto van de grafsteen van Maria A.A. Keuller (D14). (Gemeente-archief Venlo, Fotocollectie, negat.nr. 3020).

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, geboorte-akte dd. 31 jan. 1856 nr. 16, huwelijks-akte dd. 29 april 1851 nr. 18, overlijdensakte dd. 28 sept. 1874 nr. 163; idem, Bevolkingsregister Venlo 1850-1860 deel I blad 101; idem, O.V.2, Familiepapieren Keuller: stukken inzake de erfenis van M.A.A. Keuller.

Beschrijving van de graven A 47 en B 42a-b.

- D15
- a. Bid voor de ziel / van zaliger / Jan Math. Canjels / echtgenoot van / Petronella Janssen / overl. 22 Jan. 1847 / oud 65 jaren / R.I.P.
 - b. Bidt voor de ziel / van den weleerw. / heer / Johannes Canjels / geb. te Venloo 18 22/5 33 / overl. als rector te / Oostrum 18 18/XII 82 / R.I.P.
 - c. Bid voor de ziel / van zaliger / Petronella Janssen / echtgenoot van / Jan Math. Canjels / overl. 18 Aug. 1874 / oud 78 jaren / R.I.P.
 - d. Rustplaats / van Anna Maria / Hubertina Canjels / echtgenoot van / J.F.H. Bloemen
- a. Jan Mathijs Canjels, geboren te Venlo op 8 maart 1782, overleden aldaar op 22 januari 1847, zonder beroep, zoon van Hendrik Canjels, herbergier (geboren te Blerick op 19 april 1736, overleden te Venlo op 27 januari 1785) en Johanna Maria Verheijen (geboren te Venlo op 29 juni 1746, overleden aldaar op 19 maart 1822). Hij trouwde te Venlo op 13 augustus 1825 met Maria Petronella Janssen (zie D 15c).
 - b. Johannes Matthias Hubertus Canjels, geboren te Venlo op 22 mei 1833, overleden te Oostrum op 18 december 1882, zoon van het onder a en c genoemde echtpaar. J.M.H. Canjels werd priester gewijd te Roermond op 9 april 1859 en op 30 december van dat jaar benoemd tot kapelaan te Sint Odiliënberg. Op 30 september 1862 werd hij als zodanig overgeplaatst naar Maasbree en op 12 mei 1878 benoemd tot rector te Venray-Oostrum.
 - c. Maria Petronella Janssen, geboren te Venlo op 26 Fructidor IV = 12 september 1796, overleden aldaar op 18 augustus 1874, dochter van Severus Janssen, oud-kleerkoper (gedoopt te Venlo op 26 december 1757 als Johannes Josephus Stephanus Janssen, overleden aldaar op 11 februari 1822) en Mechtildis Peeters (geboren te Venlo op, overleden te Den Haag op 3 juni 1814). Zij trouwde te Venlo op 9 mei 1823 met Jan Jacob Linskens, hovenier, geboren te Venlo op 6 februari 1795 als J.J. Hinskens, overleden aldaar op 28 november 1823, zoon van Jan Linskens, voerman, hovenier (gedoopt te Venlo op 18 april 1762, overleden aldaar op 8 juni 1833) en Maria Catharina Jacobs (gedoopt te Venlo op 16 oktober 1758, overleden aldaar op 29 juni 1836). Zij hertrouwde te Venlo op 13 augustus 1825 met Jan Mathijs Canjels (zie onder a).
 - d. Anna Maria Hubertina Canjels, geboren te

Venlo op 13 maart 1829, overleden aldaar op 21 juni 1899, dochter van het onder a en c vermelde echtpaar. Zij trouwde te Venlo op 15 juli 1856 met Johan Francis Hubert Bloemen, kantoorbediende, geboren te Venlo op 30 januari 1829, overleden aldaar op 2 september 1904, zoon van Herman Francis Bloemen, schrijnwerker (geboren te Venlo op 2 juni 1794, overleden aldaar op 8 november 1875) en Maria Margaretha Biddelo (geboren te Venlo op 2 februari 1794, overleden aldaar op 8 mei 1869).

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, geboorte-akte dd. 26 Fructidor IV nr.24, huwelijksakten dd. 19 april 1816 nr. 15, 9 mei 1823 nr. 15, 13 aug. 1825 nr. 33 (met bijlagen), 15 juli 1856 nr. 28, overlijdensakten dd. 12 febr. 1822 nr. 13, 20 maart 1822 nr. 33, 10 juni 1833 nr. 100 en 29 juni 1836 nr. 120; idem, Bevolkingsregister Venlo 1850-1860 deel IV blad 1013 en 1860-1900 Stad deel 1 blad 240; idem, O.V.2, Familiepapieren Canjels: bidprentje J.M.H. Canjels. Venloosch Weekblad dd. 23 december 1882 1e blad: overlijdensadvertentie J.M.H. Canjels. Beschrijving van graf A 58.

- D16 + / I.H.S. / In memoriam / Maria Helena Hendri[x] / geboren te Roermond 23 Dec. 1829 / overl. te Venlo 1 Jan. 1874 / en haren echtgenoot / Henricus van Gasselt / geboren te Venlo 2 Oct. 1830 / overleden aldaar 3 Juni 1900 / R.I.P.

Maria Helena Hendrix, geboren te Roermond op 23 december 1829, overleden te Venlo op 1 januari 1874, dochter van Christiaan Hendrix en Barbara Veugelers. Zij trouwde te Roermond met Hendrik van Gasselt, scheepstimmerman, geboren te Venlo op 2 oktober 1830, overleden aldaar op 3 juni 1900, zoon van Peter Mathijs van Gasselt, scheepstimmerman (geboren te Arcen op 26 Nivose XI = 9 januari 1805, overleden te Venlo op 18 december 1879) en Dorothea Krambroekers (geboren te Venlo op 23 Ventose X = 14 maart 1802, overleden aldaar op 2 oktober 1846). Het echtpaar Van Gasselt-Hendrix vestigde zich op 8 juli 1856 uit Roermond in Venlo.

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, geboorte-akten dd. 23 Ventose X nr. 113 en 4 okt. 1830 nr. 165, overlijdensakten dd. 2 okt. 1846 nr. 113 en 2 jan. 1874 nr. 1; idem, Bevolkingsregister Venlo 1850-1860 deel III blad 830 en deel IV blad 1130, 1860-1900 Stad deel 3 bladen 164 en 170.

- D17 Bid voor de ziel / van / Elisabeth Margaretha / Cremers / echtgenoot van / Johannes Henricus / Claassen / geb. te Venlo 12 Maart 1794 / aldaar overl. 10 Juli 1874 / R.I.P.

Elisabeth Margaretha Cremers, geboren te Venlo op 12 maart 1794, overleden aldaar op 10 juli

1874, dochter van (A)Egidius Cre(e)mers, barbier, winkelier, (geboren te Venlo ?) ca. 1765, overleden te Venlo op 31 mei 1815, 50 jaar oud) en Johanna Duytz/Anna Deutz, winkeliere (gedoopt te Venlo op 12 augustus 1767, overleden aldaar op 12 februari 1848).

E.M. Cremers trouwde te Venlo op 22 augustus 1817 met Hendrik Jan Claassen, barbier en pruikenmaker, geboren te Venlo op 12 Brumaire IV = 3 november 1795, overleden aldaar op 23 april 1877, zoon van Hendrik Claessen, pruikenmaker en Christina Linskens (gedoopt te Venlo op 24 september 1764 als C.Linsen, overleden aldaar op 14 december 1833).

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, huwelijksakte dd. 22 aug. 1817 nr. 27, overlijdensakten dd. 16 dec. 1833 nr. 193, 14 febr. 1848 nr. 38 en 11 juli 1874 nr. 117; idem, Bevolkingsregister Venlo 1860-1900 Stad deel 2 blad 54.

- D18 a. Hier rust het stoffelijk / overschot van zaliger / den weledelen heer / Petrus Jacobus de Clercq / geliefde echtgenoot / van mevrouw / Anna Maria Hovens / geboren te Rousselaere / XVII Maart MDCCCVI / overleden te Venlo / XVI December MDCCCLXXIII.
- b. den godvresende zal het wel gaan / en op den dag zijn overlijdens / zal hij in / zegening zijn / Eccl. I, XIII.
- c. Hier rust het stoffelijk / overblijfsel van zaliger / mevrouw Anna / Maria Hovens weduwe / van den weledelen heer / Petrus Jacobus de Clercq / geboren te Venlo / XX Augustus MDCCCLXXXVIII / overleden aldaar / XVII Januari MDCCCLXXXIV / R.I.P.
- d. Gelukkig hij die acht slaat / op den behoeftige en arme / in den kwaden dag zal de Heer / hem verlossen Ps. XI,I.
- a. Petrus Jacobus de Clercq, geboren te Roeselaere (B.) op 17 maart 1806, overleden te Venlo op 16 december 1873, gepensioneerd Oost-Indisch ambtenaar, zoon van Maria Antonia de Clercq te Yperen (B.). Hij was getrouwd met:
- b. Anna Maria Hovens, geboren te Venlo op 3 Fructidor VI = 20 augustus 1798, overleden aldaar op 17 januari 1884, dochter van Peter Hovens, daghuurder (geboren te Venlo op 16 juni 1762, overleden aldaar op 26 april 1818) en Barbara Geurts (geboren te Maasbree op 5 maart 1767, overleden te Venlo op 22 december 1844).
Het echtpaar De Clercq-Hovens is in 1850 al in Venlo woonachtig (Groote Markt), maar komt in de volkstelling van 1840 nog niet voor.

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, geboorte-akte dd. 4 Fruct. VI nr. 168, overlijdensakten dd. 23 dec. 1844 nr. 159, 17 dec. 1873 nr. 199 en 17 jan. 1884 nr. 10; idem, Bevolkings-

register Venlo 1850-1860 deel IV blad 1014 en 1860-1900 Stad deel 2 blad 70.

D19 Bid / voor de ziel / van zaliger / mejufvrouw / Johanna Maria / van Wylick / geb. Hanen / geb. te Venloo 16 Dec. 1849 / overl. 30 Mei 1889 / R.I.P.

Johanna Maria Hanen, geboren te Venlo op 16 december 1849, overleden aldaar op 30 mei 1889, dochter van Wilhelmus Ha(a)nen, akkerman (geboren te Venlo op 28 mei 1824, overleden aldaar op 31 maart 1910) en Maria Catharina Hubertina van Rensen (geboren te Venlo op 10 januari 1826, overleden aldaar op 29 augustus 1887).

Zij trouwde te Venlo op 3 november 1875 met Peter Johannes van Wylick, geboren te Venlo op 14 mei 1839, overleden aldaar op 13 maart 1906, tuinier, lid van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Venlo, zoon van Hermannus van Wylick, tuinier (geboren te Velden op 24 februari 1808, overleden te Venlo op 8 februari 1877) en Maria Stoffers (geboren te Roggel op 27 maart 1811, overleden te Venlo op 11 mei 1848).

Van Wylick was eerder te Venlo op 25 april 1871 gehuwd met Maria Catharina Haanen, geboren te Velden op 2 januari 1845, overleden aldaar op 23 januari 1872, dochter van Petrus Haanen, (gedoopt te Velden op 26 november 1805, overleden aldaar op 11 maart 1855) en Anna Maria van den Homberg (gedoopt te Velden op 16 augustus 1811, overleden aldaar op 27 september 1857). Alleen uit het tweede huwelijk zijn kinderen geboren.

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, huwelijksakten dd. 21 aug. 1848 nr. 32 en 25 april 1871 nr. 17 (met bijlagen); idem, Bevolkingsregisters Venlo 1860-1900 Bantuin deel 12 blad 184 en 1900-1917 Stad deel H-2 blad 40; idem, Doopregisters Velden.

M.J.J. Bergevoet en F.J. van Maasackers, Van Wylick; Venlo/Geldrop, 1988, blz. 98 en 148-155.

D20 Hier rusten: / de heer / August Janknecht / geb. den 13 Juni 1826 / gest. den 4 Februari 1882 / en zijne echtgenoot / mej. Amalia Sonnen / geb. den 5 October 1832 / gest. den 25 Februari 1868 / R.I.P.

August Antonius Hubertus Janknecht, geboren te Venlo op 13 juni 1826, overleden aldaar op 4 februari 1882, goud- en zilversmid in het pand De Bonte Hond aan de Lomstraat 2, zoon van Lode-wijk Christiaan Janknecht, goudsmid (geboren te Venlo op 5 januari 1782, overleden aldaar op 21 juni 1836) en Johanna Sibilla Beckers (geboren te Venlo op 18 september 1789, overleden aldaar op 14 mei 1847).

Janknecht trouwde te Venlo op 19 mei 1856 met Amalia Elisabeth Hubertina Sonnen, geboren te

Venlo op 5 oktober 1832, overleden aldaar op 25 februari 1868, dochter van Peter Frederik Sonnen, apotheker in Der Adler aan de Markt (geboren te Uerdingen (Dld.) op 18 februari 1796, overleden te Venlo op 9 december 1879) en Maria Ursula Schou (geboren te Uerdingen op 26 februari 1801, overleden te Venlo op 28 september 1887). Uit het huwelijk Janknecht-Sonnen zijn een aantal kinderen geboren.

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, huwelijksakte dd. 19 mei 1856 nr. 21; idem, Bevolkingsregisters Venlo 1850-1860 deel 3 bladen 793 en 799, 1860-1900 deel 9 blad 334; idem, O.V.2, Familiepapieren Noeten-Beckers-van Loosen-Janknecht.

E.M.A.H. Delhougne, Genealogieën I; Nijmegen, 1957, blz. 107-111.

F. Linders, Venlose apothekers; in: De Buun, jrg.3 nr. 1 (febr. 1995), blz. 5-7.

H.H.H. Uyttenbroeck, Bijf dragen tot de Geschiedenis van Venlo, IV: De Straten te Venlo; Venlo, 1914, blz. 91 en 110.

D21 a. Hier / rust in vrede / Maria / Weickmans / weduwe van / M. Backhuys / geb. te Roermond / 26 Juni 1807 / overl. te Venlo / 7 April 1849 / R.I.P.

b. Hare dochter / Josephina / Backhuys / geb. te Keulen / 21 Aug. 1836 / overl. te Venloo / 17 Juny 1869 / R.I.P.

a. Anna Maria Weickmans, geboren te Roermond op 26 juni 1807, overleden te Venlo op 7 april 1849, dochter van Josephus Nicolaus Weickmans en Maria Françoise Agnes Op den Oordt (geboren te Venlo op 28 januari 1783). Zij was getrouwd met Jan Martin Joseph Backhuys (zie voor hem de beschrijving bij graf B1c).

b. Maria Josephina Petronella Backhuys, geboren te Keulen ca. 1837, laatstelijk gewoond hebbende te Tegelen, overleden ongehuwd te Venlo op 17 juni 1869, dochter van Jan Martin Joseph Backhuys en Anna Maria Weickmans.

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, B.S.-registers Venlo, overlijdensakte dd. 17 juni 1869 nr. 103; idem, O.V.2, Collectie Boermans: dossier Hustin-Opdenoordt.

D22 a. Rustplaats der / familie / Frans Receveur
b. + / P. Frans. M. / Receveur / geb. 26 Febr. 1781 / gest. 14 Maart 1829 / en echtgenoot / Maria L.P. / Keuller / geb. 2 Febr. 1787 / ges. 28 Maart 1852 / R.I.P.
c. + / Helena N. / Receveur / geb. 13 Febr. 1813 / ges. 23 Oct. 1828 / R.I.P.
d. + / Elisa J.H. / Receveur / geb. 9 Febr. 1827 / ges. 11 Oct. 1856 / R.I.P.
e. + / M. Carolina H. / Receveur / geb. 21 Febr. 1825 / overl. 1 Oct. 1907 / R.I.P.

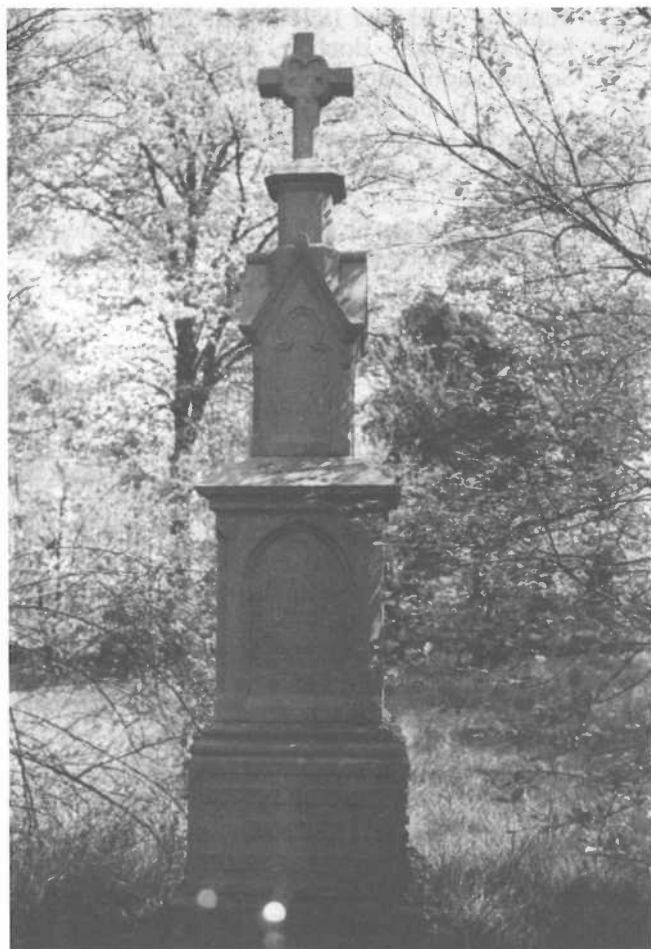

Foto van het familiegraf Frans Receveur (D22).
(Gemeente-archief Venlo, Fotocollectie, negat.nr. 2986).

- b. Peter Francis Michael Receveur (roepnaam Frans), geboren te Venlo op 29 september 1783, overleden aldaar op 14 maart 1829, lakenkoopman, zoon van Christoffel (ook genaamd Christiaan) Receveur, lakenkoopman (gedoopt te Venlo op 4 mei 1737, overleden aldaar op 5 januari 1807) en Maria Catharina van Liebergen (gedoopt te Venlo op 14 februari 1750, overleden aldaar op 21

september 1807). De op de grafsteen vermelde geboortedatum van 26 februari 1781 is die van zijn broer Antonius Leonardus!

Receveur trouwde te Venlo op 20 (wettelijk en 24 kerkelijk) oktober 1809 met Maria Ludovica (ook Louisa genaamd) Petronella Keuller, geboren te Venlo op 2 februari 1787, overleden te Roermond op 28 maart 1852, dochter van Jan Francis Keuller, commissaris van de postwagen van Venlo op Maastricht, schoolmeester, assessor bij het kantongerecht, agent-municipal, raadslid en logementshouder, alles te Venlo, (gedoopt te Venlo op 29 december 1763, overleden te Blerick op 17 juni 1845) en Maria Agnes Jacoba Sleurs (gedoopt te Venlo op 3 juni 1750, overleden aldaar op 5 oktober 1825). Zij is de "Wed. F. Receveur" waaraan de firma aan de Markt en later de Steenstraat haar naam ontleende.

- c. Helena Norbertina Receveur, geboren te Venlo op 13 februari 1813, overleden aldaar op 23 oktober 1828, dochter van het onder b) vermelde echtpaar.
d. Elisabeth Josephina Hubertina Receveur, geboren te Venlo op 9 februari 1827, overleden aldaar ongehuwd op 11 oktober 1856, dochter van het onder b) genoemde echtpaar.
e. Maria Carolina Hubertina (roepnaam Carolina) Receveur, geboren te Venlo op 21 februari 1825, overleden aldaar ongehuwd op 1 oktober 1907, dochter van het onder b) vermelde echtpaar.

Bronnen:

Gemeentearchief Venlo, O.V.2, Familiepapieren Van Wylick-van Meyel-Receveur en Familiepapieren Keuller.

M. Blondel, Twee eeuwen ellewaren; Venlo, 1949.

J. Verzijl, Geslachtslijsten van Venlosche Families; in: Limburgsch Jaarboek, deel 17 (1923), blz. 72-73.

Zie ook beschrijving bij graf A 63e.

HET NAAMMYSTERIE VAN MARIA ELISABETH GORREN

S.J.H. Vrancken

Bij mijn onderzoek naar de voorouders van mijn grootmoeder Helène Hubertine Catherine Cremers stootte ik op haar overgrootmoeder Agnes Kruijen die gehuwd was met Pieter Gilles Claessens. Deze Agnes was te Sint Pieter geboren op 29 Vendémiaire an 13 (21-10-1804) om 13.00 uur. Haar ouders waren volgens de geboorteakte Jean Kruijen, van beroep tuinier, en Elisabeth Gorren. Tussen de huwelijksaktes van Sint Pieter kon ik echter geen huwelijk van dit echtpaar vinden, maar al snel vond ik een huwelijksakte te Vroenhoven. Op 25 Pluviôse an 11 (14-02-1803) trad Jean Kruijen aldaar in het huwelijk met . . . Marie Helene Gorren. Deze 'Marie Helene' was volgens de huwelijksakte op 21-11-1776 te Sint Pieter geboren als dochter van Herman Gorren en Helene Blanckers. Bij het raadplegen van de doopboeken van Sint Pieter vond ik inderdaad een doopakte die gedateerd was 21-11-1776. Het betrof echter de

doop van Maria Elisabeth, dochter van Hermannus Gorren en Maria Helena Blanckers. Mijn eerste veronderstelling was dat de ambtenaar van de Burgerlijke Stand zich had vergist toen hij de naam van de bruid had genoteerd, want in de geboorteakte van Agnes Kruijen werd haar moeder inderdaad Elisabet Gorren genoemd, hetgeen overeenkwam met de naam in de doopakte van 21-11-1776. Toen ik de huwelijksakte helemaal had gelezen keek ik naar de ondertekening ervan, en wat schetste mijn verbazing? De bruid ondertekende met 'Maria Helena Gorren'!!!

Waarom noemde deze vrouw zich Maria Helena terwijl zij gedoopt was als Maria Elisabeth, en zij ook haar hele leven zo te boek werd gesteld? Buiten deze huwelijksakte heb ik namelijk nergens stukken kunnen vinden waar zij ook Maria Helena werd genoemd. Wat was haar beweegreden om bij haar huwelijk een andere naam aan

te nemen terwijl zij wél haar ware geboortedatum opgaf? Ik heb hier lang over zitten peinzen, maar geen absolute oplossing kunnen vinden, hoewel ik wel een theorie heb die wellicht in de buurt van de waarheid zou kunnen komen. De grootmoeder van Maria Elisabeth heette Magdalena Pauli, gehuwd met Hermannus Gorren. De eerste dochter van het echtpaar Hermannus Gorren en Maria Helena Blanckers (de ouders van Maria Elisabeth) werd te Sint Pieter op 26-06-1773 gedoopt als Maria Magdalena. Dit kind stierf echter op 10-jarige leeftijd, waarna het echtpaar Gorren-Blanckers nog slechts twee dochters had: Maria Elisabeth en Maria Christina (ged. Sint Pieter 01-04-1783, overl. ald. 14-12-1839, tr. ald. 03-03-1813 Joannes Isermans). De naam Magdalena werd vaak verwisseld met de naam Helena. Zo werd Maria Helena Blanckers geregeld Maria Magdalena genoemd. Doordat haar zus Maria Magdalena was overleden vond Maria Elisabeth het wellicht jammer dat haar grootmoeder Magdalena Pauli geen 'naamgenoot' meer had en vond zij dat het haar 'plicht' was om haar naam te veranderen in Maria Helena, hetgeen overeenkomt met Magdalena. Maar waarom deed zij dat alleen bij haar huwelijk? Het is een vreemde zaak dat de ambtenaar van de Burgerlijke Stand dit toeliet. Blijkbaar heeft hij de doopakte van Maria Elisabeth niet geraadpleegd, want anders had hij wel gezien dat zij niet Maria Helena heette.

Wellicht komt mijn theorie niet overeen met de werkelijkheid, maar ik zou niets anders kunnen bedenken. Misschien zijn er lezers die een dergelijk geval ook zijn tegengekomen en mij hierover uitleg kunnen geven. Ik houd mij ten zeerste voor reacties aanbevolen.

Hieronder volgen verdere genealogische gegevens van Maria Elisabeth Gorren en haar nakomelingen:

Maria Elisabeth Gorren, ged. Sint Pieter 21-11-1776, overl. Sint Pieter 10-03-1857 om 11.00 uur in haar woning aan de Papestraat (tegenwoordig Papenweg geheten), dr. v. Hermannus en Maria Helena Blanckers, tr. Vroenhoven 25 Pluviôse an 11 (14-02-1803) Joannes Christianus Kruijen (Jan), ged. Wolder 16-01-1761, overl. Sint Pieter 05-10-1830 om 11.00 uur in zijn woning, Groenstraat 71 (tegenwoordig Burgemeester Ceulenstraat geheten), zn. v. Leonardus Creuwen en Agnes Quax.

Kinderen:

1. Agnes, geb. Sint Pieter 29 Vendémiaire an 13 (21-10-1804), overl. Heugem (gemeente Gronsveld) 10-09-1876, tr. Sint Pieter 23-04-1829 Pieter Gilles Claessens, herbergier en landbouwer, geb. Sint Pieter 20 Vendémiaire an 10 (12-10-1801), overl. Heugem (gemeente Gronsveld) 11-05-1873, zn. v. Pieter Gilles (brouwer, brander, herbergier, grondeigenaar, rentenier) en Helena Degeer (ook: Dejair, Degaer etc.).

Het echtpaar Claessens-Kruijen kreeg 7 kinderen, onder wie Maia Catharina Hubertina Claessens, geb. Heugem (gemeente Gronsveld) 16-05-1839, overl. Sint Pieter (gemeente Maastricht) 22-02-1924, tr. Gronsveld 13-10-1864 Leonardus Hubertus Jongen, geb. Sint Pieter 13-02-1827, overl. Sint Pieter 03-04-1908, zn. v. Arnoldus en Maria Catharina Henket. Één van de 7 kinderen uit het gezin Jongen-Claessens was Maria Catharina Isabella Hubertina Jongen, geb. Sint Pieter 25-10-1879, overl. Maastricht 09-07-1943, tr. Sint Pieter 07-02-1902 Johannes Ludovicus Cremers, geb. Wyck-Maastricht 15-10-1878, overl. Maastricht 10-05-1948, zn. v. Jan Leurens en Maria Hubertina Catharina van den Boorn. Uit dit huwelijk 10 kinderen, onder andere Helène Hubertine Catherine Cremers, geb. Visé (België) 18-12-1913. Zij is de grootmoeder van schrijver dezes.

2. Maria Helena, geb. Sint Pieter 12-12-1806, overl. Oud-Vroenhoven 01-05-1875, tr. Sint Pieter 09-05-1842 Gerardus Meertens, geb. Vroenhoven 27 Frimaire an 13 (18-12-1804), zn. v. Gerardus en Petronella Reijnders.
3. Leonardus Hubertus, geb. Sint Pieter 26-06-1809, overl. Gronsveld 19-02-1885 bij zijn zus Anna Maria Hubertina; hij studeerde theologie te Luik en werd later pastoor te Berg en Terblijt.
4. Catharina, geb. Sint Pieter 07-11-1811, overl. Gronsveld 12-05-1887 in haar huis in de Groote Straat, tr. Sint Pieter 05-09-1851 Wynandus Hubertus Van den Boorn, geb. Gronsveld 15-09-1818, zn. v. Joannes en Elisabeth Pluijmakers.
5. Joannes Hubertus, geb. Sint Pieter 14-12-1814, tr. Sint Pieter 03-03-1848 Mechtildis Hubertina Hamleers, geb. Sint Pieter 19-11-1813, dr. v. Franciscus en Anna Maria Isermans.
Kinderen:
a. Levenloos meisje, geb. Sint Pieter 26-01-1852.
b. Maria Elisabeth Hubertina, geb. Sint Pieter 27-10-1854.
c. Anna Maria Hubertina, geb. Sint Pieter 22-01-1858.
6. Maria Christina Hubertina, geb. Sint Pieter 26-03-1817, kloosterzuster 'Bernarda' onder andere te Mook en Brunssum.
7. Anna Maria Hubertina, geb. Sint Pieter 05-11-1820, overl. Gronsveld 16-05-1902, tr. Sint Pieter 24-05-1852 Henricus Hubertus Lacroix, geb. Ryckholt 03-10-1822, overl. Gronsveld 26-03-1899, zn. v. Ludovicus en Maria Catharina Halders.

CORRECTIES EN AANVULLINGEN KWARTIERSTAAT BOUVRIE

J.M. Bouvrie

kw.8, blz. 86-25 geb. Maastricht 22-11-1867, tr. ald. 12-12-1888

kw.10/11, blz. 86-27, regel 17 Brusselsestraat 1930

kw.16/17, blz. 86-57, kind 8 tr. 25-7-1900 Joannes Hubertus Jules Dresens

kw.18, blz. 86-57 (tr.2. ald. 1-2-1882

kw.18/19, blz. 86-57, kind 10 Antonius Maria

kw.26/27, blz. 86-59 na kind 2 opnemen: 2. Leonardus Hubertus, geb. 18-10-1863. De nummers van de overige kinderen met 1 ophogen.

- kw.32/33, blz. 86-60* kind 1: geb. 24-2-1839. Kind 8 verwijderen. Kind 10: *Hubertus* Sebastianus. De nummers 9 t/m 14 wijzigen in 8 t/m 13.
- kw. 34/35, blz. 86-60* aanvullen: 8. Anna Maria, geb. 4-5-1855
- kw.36, blz. 86-60* geb. Maastricht 22-1-1799.
Kind 1: overl. Maastricht 13-11-1913
- kw.38/39, blz. 86-61* aanvullen: 7. Barbara Hubertina, geb. 22-4-1857
- kw.46, blz. 86-62* overl. Roermond 18-1-1892. Bij kind 1 verwijderen: tr. Hubert B. etc.. Bij kind 8 verwijderen: jong overleden.
- kw.49, blz. 86-62* geb. St. Pieter 10-10-1779
- kw.50/51, blz. 86-63* 2. Anna Catharina, geb. Eijsden 8-3-1830
3. Jan, geb. Eijsden 1-10-1833
- kw.62/63, blz. 86-69* Heijestraat wijzigen in Hexestraat
- kw.68, blz. 86-69* overl. Maastricht 16-8-1838
- kw.68/69, blz. 86-70* De nrs 7 t/m 10 wijzigen in 8 t/m 11. Na kind 6 opnemen: 7. Maria Antonia, geb. 1-2-1819
- kw.70, blz. 86-70* overl. ald. 28-12-1844, tr. Breda 9-3-1800.
Verwijderen: de tekst tussen kind 7 en Het gezin ...
- kw.77, blz. 86-71* ged. Sippenaeken (B) 31-5-1771.
De aanvullende tekst bij dit kwartier kan vervallen.
- kw.78/79, blz. 86-72* kind 2 wijzigen in 3. nieuw 2: Anna Maria, ged. Heer 27-2-1797
- kw.90, blz. 86-73* tr.2. ald. 11-2-1809 Hendrina Janssen, tr.1. ald. 9-4-1801
- kw.92, blz. 86-74* tr. ald. 12-12-1802
- kw.98/99, blz. 86-75* aanvullen:
13. Gertrud, geb. 16-2-1800
14. Gerardus, geb. 15-7-1805
- kw.101, blz. 86-75* overl. Breust (Eckelrade) 20-11-1822
- kw.103, blz. 86-75* ged. Eben-Emael (B) 6-1-1773
- kw.108/109, blz. 86-76* kind 2 en 3 wijzigen in 3 en 4. Nieuw kind 2: Anna Maria, geb. 15-8-1816
- kw.108, blz. 86-76* ged. Roermond 7-11-1742
- kw.109, blz. 86-76* ged. 's Gravenvoeren (B) 18-4-1749
- kw.126, blz. 86-78* tr. Maastricht (St.Nic.) 17-10-1790
- kw.130, blz. 89-24* overl. Maastricht 24-5-1811
- kw.140/141, blz. 89-26* kind 4 is *Anna* Barbara. kind 5 wijzigen in 6. Tussenvoegen: 5. Maria, ged. Grave 14-2-1774
- kw.155, blz. 89-28* ged. Teuven (B) 12-5-1739, overl. Vaals 23-10-1811
- kw.157, blz. 89-28* overl. ald. 27-7-1800
- kw.186/187, blz. 89-31* aanvullen: 6. Johanna, ged. 1-4-1780
- kw.190/191, blz. 89-31* 7 t/m 10 wijzigen in 8 t/m 11. Tussenvoegen: 7. Anna Gertruda, ged. 18-5-1782
- kw.196, blz. 89-32* begr. ald. 26-4-1790
- kw.209, blz. 89-54* overl. ald. (St.Mart.) 13-11-1783
- kw.218, blz. 89-55* 172 wijzigen in 1772
- kw.226, blz. 89-56* tr.1. ald. 3-9-1697
blz. 89-56 Tussenvoegen:
228. Simon Bonhomme, tr.
229. Joanna Batta
- kw.230, blz. 89-56* overl. 's Gravenvoeren (B) 2-9-1790
- kw.231, blz. 89-56* overl. 's Gravenvoeren (B) 8-11-1756
- kw.233, blz. 89-56* overl. ald. 15-10-1747
- kw.250, blz. 89-58* ged. St. Maartensvoeren (B) 27-12-1727, tr. ald. 1-12-1752
- kw.251, blz. 89-58* ged. Noorbeek 31-12-1727 (kind) 1 en 2 wijzigen in 2 en 3. Tussenvoegen: 1. Leonardus Heurners, ged. St. Maartensvoeren 23-5-1753.
- kw.256/257, blz. 89-59* 3e regel: "halve maan" wijzigen in "halve uren". 6e en 11e regel: "balloin" wijzigen in "balloir".
13e regel: "tuescent" wijzigen in "trescent".
- kw.264/265, blz. 89-60* (kind) 2. doorstrepen: tr. ald. 31-1-1780 Leonard Janssen
- kw.266/267, blz. 89-60* 1. overl. ald. 5-2-1808. 3. overl. ald. 26-1-1809. 5. Tiung wijzigen in Tieringh.
- kw.271, blz. 89-61* Joanna Barbara Huijnen
- kw.280, blz. 89-62* ged. Maastricht (St.Nic.) 22-10-1710, smid, overl. ald. (St.Mart.) 29-1-1754
- kw.282, blz. 89-62* tr.1. ald. 11-9-1730
- kw.293, blz. 89-64* ged. Heugem 29-6-1691, begr. ald. 24-1-1772
- kw.313, blz. 89-85* Scheers wijzigen in Schepers
- kw.353, blz. 89-86* Gertrudis Ding(h)s (Stevens), ged. Venlo 13-7-1702, overl. Beesel 9-3-1757
- kw.354/355, blz. 89-86* aanvullen:
Verder zijn te Kaldenkirchen (D) gedoopt:
4. Willemina, ged. 20-8-1727 (get. Mathias Lenkens en Maria Janssen)
5. Helena, ged. 6-7-1731
6. Joanna, ged. 2-7-1734 (get. Mathias Lenkens i.p.v. Joannes Lentzen en Maria Janssen)
- kw. 358, blz. 89-86* ged. Baarlo 2-11-1687
idem 358/359: (kind) 5 wijzigen in 6. Tussenvoegen 5: Joannes, ged. 23-11-1731 (get. Angelus Hinsen en Maria Smeets i.p.v. Catharina Engelen)
- kw.366, blz. 89-87* tr. Tegelen 4-8-1743
- kw.367, blz. 89-87* ged. Tegelen 3-3-1717
- kw.373, blz. 89-88* ged. Maasbracht 28-7-1714
1. 2. en 3. wijzigen in 2. 4. en 5. Tussenvoegen:
1. Anna Catharina, ged. 5-12-1736 (get. Gabriel Reuten en Anna Merckelbach i.p.v. Catharina Oeijen)
3. Hendrikus, ged. 28-10-1741
6. Maria Agnes, ged. 10-1-1751 (get. Mathias Pijls en Margaritha Reuten)
- kw.375, blz. 89-88* Barbara Schouwenberg(h) (Schoef-

fenberg), ged. Melick 11-5-1705, overl. Maasbracht 16-11-1775

kw.378, blz. 89-88 tr. 1. 28-6-1718 Maria Tixhon

kw.379, blz. 89-88 ged. Roermond 10-11-1694

kw.388, blz. 89-89 Petrus is slechts één keer getrouwd nl. met Maria Dassen (kw.389). (kind) 13 t/m 17 wijzigen in 1 t/m 5.

De overige gegevens kunnen vervallen.

kw.390/391, blz. 89-89

3. Gerardus wijzigen in Georgius.

7. doorstrepen

8 en 9 wijzigen in 7 en 8

kw.398/399, blz. 89-89 1. Cornelis wijzigen in Cornelia

kw. 410, blz. 89-89 Hers wijzigen in Heris

kw.413, blz. 89-92 Reguile wijzigen in Réquilé

kw.451, blz. 89-95 Catharina Gorren, overl. St.Pieter 25-8-1703?

van Zijlen = van Wijler; Rosien = Rosier.

4. ged. 22-10-1673

kw. 470, blz. 89-95 overl. Merkelbeek 1-5-1736

kw. 480/481, blz. 89-96 5. tr. enz.: verwijderen

Tussenvoegen blz. 89-119

500. Leonardus Hurners, ged. St. Maartensvoeren (B) 12-2-1695, overl. ald. 20-5-1742 ?, tr. ald. 11-10-1716

501. Margareta Jacobs

Uit dit huwelijk zijn te St. Maartensvoeren (B) gedoopt:

1. Maria, ged. 16-2-1718 (get. Joannes Francen en Catharina Hendricks)

2. Petrus, ged. 26-9-1720 (get. Leonardus Gierkens en Maria Cransfelt)

3. Anna, ged. 16-4-1722 (get. Joannes Locht en Anna Jacobs)

4. Petrus, ged. 15-1-1725 (get. Leonardus Francen en Joanna Hendricks)

5. Leonardus, ged. 27-12-1727 (get. Egidius Vanbrock en Agnes Broux) (zie 250)

6. Jacobus, ged. 5-12-1730 (get. Jacobus Broun en Joanna Sprock)

7. Joannes, ged. 12-4-1733 (get. Joannes Spronck en Joanna Spronck)

8. Catharina, ged. 30-3-1736 (get. Wilhelmus Spronck en Catharina Franssen)

502. Jacobus Aus(s)ems, ged. Noorbeek 29-4-1687, overl. ald. 27-9-1729 ?, tr. ald. 17-8-1711

503. Catharina H(e)ulteners, ged. Teuven (B), overl. Noorbeek

19-10-1729 ?

Uit dit huwelijk zijn te Noorbeek gedoopt:

1. Petrus, ged. 2-2-1714 (get. Laurentius Aussems en Anna Heultenaers)

2. Adamus, ged. 12-4-176 (get. Andreas Smeets en Maria Vosch)

3. Laurentius, ged. 3-2-1719 (get. Mathias Aussems en Barbara Heulteneers)

4. Casparus, ged. 18-6-1722 (get. Joannes Matthias Aussems en Catharina Bonten)

5. Anna Margarita, ged. 7-2-1725 (get. Conrardus Burgers i.p.v. Wilhelmus Lemlijn en Anna Catharina Maes)

6. Maria Catharina, ged. 31-12-1727 (get. Guilielmus Smeets en Maria NN)

kw.562, blz. 89-123 Egidus le Ruth, ged. Wonck (B) 23-10-1666, meester-hoedenmaker, tr. Maastricht (St.Nic.) 26-2-1696

kw.563, blz. 89-123 begr. Maastricht (St.Cath.) 5-4-1745 4 t/m 11 wijzigen in 5 t/m 12.

Tussenvoegen: 4. Stephanus, ged. 9-3-1701 (get. Henricus Lambrichts en Johanna Stevens)

kw.565, blz. 89-123 overl. ald. (St.Nic.) 11-8-1732

kw.578/579, blz. 89-125 Charbonia en Charbonien wijzigen in Charbonier

kw.580, blz. 89-125 Guilielmus Bos(ch), ged. Maastricht (St.Cath.), beenhakker, begr. ald. (St.Jac.) 21-4-1696, tr. 2. ald. (St.Nic.) 27-12-1695 Judith Nijst, tr. 1. ald. (St.Nic.) 25-1-1671

kw.586, blz. 89-125 tr. Heugem 4-6-1690

Uit dit huwelijk zijn te Heugem gedoopt:

1. Elisabeth, ged. 29-6-1691 (get. Henricus Pricken en Anna del Jaire) (zie 293)

2. Helena, ged. 27-4-1695 (get. Hendricus Dick en Catharina Keuten)

kw.588, blz. 89-125 overl. Heugem 9-10-1689

kw.590, blz. 89-125 Mullens wijzigen in Nullens

kw.608/609, blz. 89-126 toevoegen:

4. Nicolaus Aegidius Guilielmus, ged. Ramelot(B) 1-9-1709 (get. Nicolaus Deben en Maria de Thieche i.p.v. Maria Marguarita Wandithin), nog ongehuwd in 1736.

kw.634, blz. 89-128 tr.1. ald. 1-5-1684

kw.635, blz. 89-128 (tr.2. ald. 2-3-1699 Servatius Mertens)

3. Joannes wijzigen in Joanna

5. (get. Aegidius Houben en Nynne Thelen)

jaargang 18, blz. 16 tussenvoegen:

706. Hubertus Stevens, ged. Venlo 14-4-1665, tr. ald. 24-4-1695 (en ingeschreven Tegelen 26-4-1695)

707. Maria Engels

Uit dit huwelijk zijn te Venlo gedoopt:

1. Gertrudis, ged. 18-4-1696 (get. Mathias Engels en Gertrudis Willems)

2. Margaretha, ged. 13-2-1698 (get. Gerardus Sleurs en Mechtildis Janssens)

3. Stephanus, ged. 8-3-1700, tr. Christina Janssen

4. Gertrudis, ged. 13-7-1702 (get. Judocus Stevens en Anna Janssen) (zie 353)

5. Jacoba, ged. 20-10-1704 (get. Alerdus Geraets en Joanna Geraets)

Bron: genealogie Dings

716. (vermoedelijk) Henricus Engels, overl. Baarlo 10-1696, tr. Kessel 6-8-1681

717. (vermoedelijk) Catharina Geurts alias Meunen

Uit dit huwelijk is te Kessel gedoopt:

1. Catharina, ged. 9-3-1685 (get. Wilhelmus

Janssen i.p.v. Godefridus Beurskens en Agnes Meunen)

Verder zijn te Baarlo gedoopt:

2. Petrus, ged. 2-11-1687 (get. Mathias Driessen en Maria Engels) (zie 358)
3. Elisabeth, ged. 6-7-1690 (get. Joannes NN en Hester Willems, weduwe de Duijcker)
4. Angelus, ged. 5-6-1694 (get. Joannes Arets en Joanna Engels)

718. Belfeld wijzigen in Beesel

722. ged. Helden 23-10-1752, overl. ald. 30-1-1733

723. overl. ald. 23-10-1743

2. Goessen wijzigen in Joesten en Meessen in Heesen
4. Ahn wijzigen in Jaken

726. nov. 1711 wijzigen in 27-6-1711

8. 1716 lijzigen in 1717

9. Leonarda, ged. 11-5-1719 (get. Henricus Tissen en Girdruda Sijben)

jaargang 18, blz. 17 tussenvoegen:

734. Judocus (Josephus) Bo(u)rgons, tr.

735. Maria Gerets

Uit dit huwelijk zijn te Tegelen gedoopt:

1. Aegidius, ged. 8-11-1714 (get. Theodorus Peters en Maria Scurs)
2. Catharina, ged. 3-3-1717 (get. Joannes Albertz en Helena Geretz) (zie 367)
3. Henricus, ged. 11-10-1721 (get. Jacobus op Heijs en Sibilla Elters)
4. Theodorus, ged. 3-6-1724 (get. Petrus Dieric en Margaretha Peters)
5. Maria, ged. 25-6-1728 (get. Guilielmus Geraerts en Anna op Hees)
6. Maria, ged. 8-10-1729 (get. Petrus Engels en Catharina Derickx)

750. Martinus Schoeffenberg ((Scho(e)venberg)), overl. Maasbracht 2-12-1731, tr. Melick 22-2-1705

751. Christina van der Velden (von der Felden)

Uit dit huwelijk zijn te Melick gedoopt:

1. Barbara, ged. 11-5-1705 (get. Henricus von der Felden en NN) (zie 375)
 2. Christophorus, ged. 29-10-1707 (get. Jacobus Classen en Anna Conen)
 3. Joannes Balduinis, ged. 29-5-1709 (get. Wilhelmus van Hollonien en Immuel von der Felden)
 4. Barbara Francisca, ged. 6-3-1711 (get. Casparus Suetlant en Elisabeth Pohls)
- Verder zijn te Sint Odilienberg gedoopt:
5. Maria, ged. 23-9-1712 (get. Joannes Smets i.p.v. Christophorus Schoevenbergh en Ida van der Velde)
 6. Henricus, ged. 7-6-1714 (get. Dns Andreas Zacque en Dna Anna Margaretha Bitot)
 7. Joannes, ged. 24-12-1715 (get. Petrus Tellers en Catharina Schoevenbergh)
 8. Wilhelmus, ged. 9-9-1717 (get. Petrus Willems en Gertrudis Saeren)

9. Christina, ged. 10-8-1719 (get. Theodorus van Hoeren en pren. Dna Maria Christina de Brijnsfeldt)

10. Anna Petronella, ged. 11-5-1721 (get. Johannes Maessen en Dna Anna Margaretha von Feller)

758. Antonius Swinnen, tr.

759. Hendrina Stoffels alias Engelen

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Joannes
2. Joanna, tr. Maastricht (St.Jac.) 7-2-1722 Joannes Emonts
3. Catharina, ged. Roermond 10-11-1694 (get. Joannes Habericx en Catharina Janbroers) (zie 379)
4. Agnes, ged. Roermond 15-12-1699 (get. Albertus van Raij en Elisabeth Classen)

jaargang 18, blz. 18

kw.762/763: 1 t/m 4 wijzigen in 2 t/m 5. Tussenvoegen:

1. Henricus, ged. 1-6-1696

kw.784.7: Maria enz. doorstrepen; 8 en 9 wijzigen in 7 en 8

kw.786.3.: ged. 28-12-1663

Tussenvoegen:

796. Matthias Hamers(sen), ged. Geleen 10-12-1615, tr.2. Gerty Roen (of Reiners of Roeboecx), tr.1. Beek 23-6-1639

797. Ida Vertenberch, overl. Beek 15-5-1650

Uit dit huwelijk zijn te Beek gedoopt:

1. Gielhelmus, ged. 20-11-1638 (get. Matthias Erkens vanden Busselkens (bij Genhout) en Elisabeth uxor Wilhelmi Hamers)
2. Petrus, ged. 16-9-1642 (get. Gerardus Hamers en Catharina Vartenburch) (zie 398)
3. Cornelia, ged. 5-3-1647 (get. Matthias Leenarts ex Hommert en Ida uxor Joannis Hamers)

Uit het 2e huwelijk zijn geboren:

4. Joannes, ged. 22-4-1655 (get. Wilm Hamers en Joanna Toners (Teniers))
5. Gertrudis, ged. Beek 1-8-1658 (get. Petrus Dirks en Sybilla Hamers ex Geleen)
6. Gertrudis, ged. Beek 9-4-1661 (get. Lincken Vrancken en Liniken Hamers)

Bron:

"Hamers Bulletin" en "Uit het duister van het Verleden" door H.C.J.M. Kreijns

kw.801: begr. Gronsveld 25-4-1732

jaargang 18, blz. 20

kw.821: Joanna (Anna Maria) Weerts, ged. Mheer 2-2-1685

jaargang 18, blz.45

kw.875: ged. Sint Pieter 27-12-1663, begr. ald. 21-1-1747

jaargang 18, blz. 47

kw.786.7: wijzigen in 768.7

jaargang 18, blz. 77

kw.967: ged. 's Gravenvoeren (B) 10-7-1675

(wordt vervolgd)

Inleiding

Paquaij (Paquay) is nu een achternaam. Dat is wel eens anders geweest. Tot de negentiende eeuw komt men deze naam in oude documenten ook tegen als voornaam. De schrijfwijze is zeer verschillend (van Paquaij tot Paescqueau). Oorspronkelijk is de naam afkomstig van de voornaam Paschasius (op Pasen geboren). Minstens één van mijn voorvaderen moet dus als voornaam Paschasius (Pasqueal, Pâques) gehad hebben. Op een familiewapen van Paquaij staat een Paaslam, met een vlaggestok, op een schild afgebeeld.

Na het overlijden van mijn ouders beseftte ik dat we eigenlijk maar weinig van onze voorouders afwisten.

Alleen de data van mijn ouders waren bekend:

1. Guillaume Joseph Paquaij, geboren 22-03-1899 in Oost-Eijsden, overleden 01-12-1975 in Maastricht, huwde 07-06-1926 met Dorothea de Bruijn, geboren 19-01-1899 in Raamsdonk (N.Brabant), overleden 17-12-1986 in Maastricht.

Onderzoek in het Gemeente Archief in Eijsden leverde al snel de data van mijn grootouders Paquaij op:

2. Willem Paquaij, geboren 04-05-1851 in Oost-Eijsden, overleden 05-02-1922 in Oost-Eijsden, huwde 22-02-1889 met Helena Purnot, geboren 09-02-1862 in Eijsden, overleden 22-07-1926 in Oost-Eijsden.

En de andere voorouders:

3. Mathijs Paquaij, geboren 03-07-1815 in Oost, overleden 10-01-1888 in Oost-Eijsden, huwde 21-02-1851 met Anna Barbara Piters, geboren 23-07-1821 in Oost, overleden 20-05-1910 in Oost-Eijsden.
4. Willem Paquaij, geboren in Laag-Caestert (Eijsden), gedoopt 08-05-1772, overleden 16-07-1856 in Oost-Eijsden, huwde 08-02-1799 met Margaretha Peusens, geboren in Oost, gedoopt 17-05-1772, overleden 20-04-1851 in Oost-Eijsden.

De voorouders die hieraan vooraf gaan werden gevonden door onderzoek in het Rijksarchief te Maastricht:

5. Reinerus Paquaij, geboren in Laag-Caestert (Eijsden), gedoopt 25-11-1736, overleden 24-12-1818 in Laag-Caestert (Eijsden), huwde 25-10-1767 met Maria Catharina Lombrichts, geboren in Laag-Caestert (Eijsden), gedoopt 03-09-1740, overleden 01-04-1827 in Laag-Caestert (Eijsden).
6. Joannes Henricus Paquaij, geboren in Gronsveld, gedoopt 06-02-1712, overleden in Laag-Caestert (Eijsden), begraven 05-10-1770, huwde 31-10-1734 met Maria Aen, geboren in Laag-Caestert (Eijsden), gedoopt 20-01-1713, overleden in Laag-Caestert (Eijsden) begraven 29-12-1786.
7. De ouders van Joannes Henricus Paquaij zijn Henricus Paquaij en Anna Doijen uit Gronsveld.

Vanaf dit punt liep het onderzoek vast omdat over Henricus Paquaij verder niets bekend was. Mijn nieuwsgierigheid was gewekt. In de verre omtrek van Eijsden en

Gronsveld vond ik (voorlopig) slechts één Henricus Paquaij die eventueel in aanmerking kwam. Deze Henricus Paquaij werd 10-07-1678 gedoopt in Breust-Eijsden. Henricus had als ouders Nicolaas Paquaij en Agatha Pinckers die in 1661 in Eijsden in het huwelijk waren getreden.

Het bewijs dat de zoon van Nicolaas dé Henricus is die ik zoek, heb ik tot op dit moment nog niet gevonden.

Wel bleek Nicolaas Paquaij een nogal opvallende figuur te zijn, die verbazend vaak in de documenten van de schepengbanken voorkwam.

Alle gegevens die ik kon vinden heb ik chronologisch kort samengevat. Het resultaat is de hierna volgende levensbeschrijving van Nicolaas Paquaij.

Claes Pasque (1627-1687)

Nicolaas Paquaij (Claes Pasque en nog vele andere schrijfwijzen) werd omstreeks 1627 geboren in Ternaijen of in de omgeving van Ternaijen (B). Dit blijkt uit de inschrijving in het huwelijksregister van dominee Justus Crollius te Eijsden op 5 juni 1661 en o.a. uit een getuigenverhoor van 11 mei 1671.

Onderzoekingen lopen wat dit betreft (voorlopig) vast omdat de kerkregisters van Ternaijen door brand verloren zijn geraakt.

Uit een getuigenverhoor van 17 maart 1674 blijkt dat de vader van Claes de voornaam Hubertus (Houbie) heeft. Een broer van Claes wordt ook Houbie genoemd. Uit hetzelfde verhoor kan opgemaakt worden dat Claes zeker nog één zus gehad heeft.

Aan de Maas in Eijsden was een tolkantor gevestigd. In ontvangstregisters werd bijgehouden wie er passeerde en welke vracht men vervoerde. Naar gelang de waarde van de vracht moest er tol betaald worden.

Het eerste levensteken van Claes zoals hij in het vervolg genoemd wordt), dat de archieven voorlopig prijsgeven, stamt uit het ontvangstregister van 31 juli 1658:

Collas Packe op met 15 malder roeghe - 0 - 9
Collas = Nicolaas; tolgeld = 9 stuivers)

In het ontvangstregister van 22 september 1659 staat:
Clas Packe op mit 75 tonnen appelen - 4 - 10
(Tolgeld = 4 gulden 10 stuivers)

Omtrent Sint Servaas in mei 1661 is Claes naar Jehenne Lamberts te Gronsveld getogen om een huurkontraakt af te sluiten voor het huren van haar huis, stallingen en schuur aan de Maas te Eijsden.

Dat huis grenst aan de ene kant aan de Maas en aan de andere kant woont Nelis Kamken alias Teut.

De schuur moet Claes delen met de eerder genoemde Nelis Teut.

Als huurprijs wordt afgesproken 36 gulden per jaar; halfjaarlijks te betalen met 18 gulden.

Claes betaalt ook als "godtspenninck" een "wit pinninckxken van twee stuyvers", waardoor deze huur-overeenkomst bekrachtigd wordt.

Op deze condities is Claes daarna van Gronsveld naar Eijsden teruggegaan om bij Nelis Teut de sleutel van het

huurhuis op te halen. Het huis wordt "gecuijst" en "schoengemaect" waarna de sleutel weer bij Nelis Teut in bewaring wordt gegeven.

Regelmatig wordt gedurende enige tijd de sleutel opgehaald om het huis "naar geliefte" te betreden.

Maar plotsklaps blijkt Claes zijn interesse voor dit huis verloren te hebben; hij gaat weer naar Gronsveld om daar de huurovereenkomst op te zeggen.

Als reden geeft Claes aan dat Nelis Teut "naerder" zou willen zijn.

Het zgn. Naestrecht gaf bureu of naaste familieleden voorrang bij het huren of kopen van goederen.

Jehenne Lamberts zegt daarop tegen Claes dat Nelis haar huis niet nodig heeft waardoor dit privilege niet geldt. Tevens laat zij Claes weten dat ze zelf aan Nelis zal gaan vragen wat er waar is van het voorgaande verhaal.

Claes is daarop vertrokken en heeft de sleutel bij Nelis laten liggen.

Bij de eerstvolgende ontmoeting tussen Claes en Nelis verwijt de laatste hem (Claes) dat hij ten onrechte over het naestrecht heeft gesproken want hij Nelis heeft zo iets nooit "gepretendeert" of "verclaert".

Dus op 5 juni 1661 steekt Claes met zijn bootje de Maas over en gaat in Oost zijn bruid Agatha Pinckers ophalen.

Agatha Pinckers is een dochter van Hendrick Pinckers en Maria Habets en is op 3 oktober 1642 in de St. Nicolaaskerk te Maastricht gedoopt; als doopgetuigen zijn ingeschreven Libert Moren en Isabella Bus.

De ouders van Agatha zijn op 14 april 1641 in de St. Catharina kerk te Maastricht in het huwelijk getreden. Hendrick oefent in deze stad nog een tiental jaren het brouwersambacht uit en verhuist daarna naar Oost. In Oost staat hij ook bekend als brouwer en tevens wordt hij 10 juli 1659 door baron Antonius Candidus de Hoensbroeck, heer van Oost, beëdigd als Schepen van Oost. Tot in de tachtiger jaren komt Hendrick als "Schepen van Oost" regelmatig voor in de documenten van de Schepenbank Oost.

Door dominee Crollius wordt het bruidspaar Claes en Agatha als volgt in het huwelijksregister ingeschreven:

*den 5 Junij 1661
Claes Pake Im. van Terneijen
met
Agata Pinkers Id. van Oost*

Dat Claes in een Nederlands Hervormd Huwelijksregister werd ingeschreven is niet zo verwonderlijk als men weet dat in Staatse gebieden alle burgers verplicht waren hun voorgenomen huwelijk aan de dominee te melden (Echt-Reglement van 18-03-1656). Eijsden behoort tot de Landen van Overmaas waar de Staten-Generaal van de Republiek der Vereenigde Zeven Provinciën het sinds 1648 voor het zeggen heeft (30-01-1648 Vrede van Munster).

In de R.K. Kerkregisters van Breust-Eijsden is geen huwelijksinschrijving van Claes terug te vinden; mogelijke oorzaken zijn de hiaten in dit register, wellicht (tijdelijke) sluiting van de R.K. Kerk wegens vervolgingen of

omdat het verboden was een huwelijk te sluiten ten overstaan van een R.K. priester.

Hierna neemt het nogal turbulente leven van Claes Pasque in Eijsden een aanvang.

In 1661 is Eijsden een Vrijheid en Heerlijkheid onder beheer van de Heer van Eijsden: Arnold de Lamargelle. Hij is omstreeks 1591 geboren en is een zoon van Jan Guillaume de Lamargelle en Maria Huijn van Amsteraede. Op 4 juni 1631 huwde hij met Margaretha Anna Francisca de Bocholtz. Arnold was de opdrachtgever (in 1636) voor de bouw van het nu nog bestaande kasteel Eijsden.

Architect: Servais Charles. Stijl: Maaslandse Renaissance.

De titel Vrijheid en Heerlijkheid betekende o.a. dat Schout en Schepenen zelf de rechtspraak ter hand namen.

Op 16 november 1655 volgde Leonhardt Petermans als Schout in Eijsden zijn vader op, die in dat jaar overleed. Leonhardt is geboren in Oost als zoon van Petrus Petermans en Gertrudis Waelpots en gedoopt in Breust op 28 mei 1628. In 1661 fungeren o.a. als Schepenen: Christiaan Cleusens, Cleusen Frambach, Willem Frambach, Jan Ruth, Geraerd Vrancken (Francken) en Jan Waelpots.

Claes Pasque gaat deze bestuurders handenvol werk bezorgen.

Jehenne Lamberts heeft in oktober 1661 geklaagd bij de Schout van Eijsden over het niet bewonen van haar huurhuis door Claes Pasque. Claes moet bij de schout komen die hem ondervraagt over deze kwestie.

Nu heeft Claes een nieuwe reden: enige glazen vensters van het huis zijn gebroken.

Jehenne replicert daarop dat Claes haar nooit verzocht heeft de vensters te repareren. Ze zou het zelfs goed gevonden hebben als Claes de vensters had laten repareren en de kosten in mindering van de huurprijs gebracht had.

Jehenne Lamberts klaagt bij de schout dat haar huurhuis door de onbewoonde staat schade heeft geleden en besluit een proces tegen Claes Pasque te beginnen.

Aenspraecke ende conclusie

Op 8 november 1661 dient de advocaat van Jehenne een aanklacht, bestaande uit 25 artikelen (8 bladzijden), in bij Schout en Schepenen van Eijsden.

De eis is dat Schout en Schepenen Claes Pasque zullen dwingen het gehuurde "huys stallinge ende deel van de schuere te bewoene" volgens de afgesproken huurovereenkomst. Ook moet Claes over het lopende halfjaar de reeds vervallen huursom nog betalen.

Op 21 november 1661 houden Schout en Schepenen een "visitatie" van het huis van Jehenne Lamberts.

Elke veertien dagen kwamen Schout en Schepenen bij elkaar om de lopende zaken in Eijsden te bespreken. Zo'n vergadering noemde men "Ordinares Dach Van Recht".

Op de "ordinares dach van recht" van 22 november 1661 is Claes Paecque voor schout en schepenen verschenen. Op zijn verzoek is Wijnant den Snijder bevolen ook in de schepenkamer te komen. Claes heeft voor "7 ende 1/2 stuijver rogge" geleverd, maar Wijnant heeft deze "waeren" nog altijd niet betaald.

Naar aanleiding van de aanklacht van Jehenne Lamberts heeft Claes Pasque zich genoodzaakt gezien ook een advocaat in de arm te nemen. Alvorens zijn antwoord in te dienen eist deze dat Jehenne zal bekend maken welke borg zij stelt. Dit was gebruikelijk en diende eventueel ter dekking van de proceskosten indien de aanklager het proces zou verliezen.

Ook wil Claes weten welke advocaat door Jehenne Lamberts is gekozen.

Op de eerste eis laat Jehenne weten dat het omstreden huurhuis als onderpand zal dienen.

<i>de maese</i>	Huys en Hof van Jehenne Lamberts	<i>Nelis Teuth</i>
-----------------	-------------------------------------	------------------------

Als advocaat wordt "geconstitueert" de jeugdige Willem Lebens (21 jaren).

Claes neemt geen genoegen met de borgstelling omdat Jehenne alleen het vruchtgebruik heeft van dit huis in Eijsden. Na het nodige heen en weer gepraat komt Jehenne met een aanvullende borg: Teun Geurten stelt zich garant met al zijn goederen in Eijsden gelegen. Claes blijft moeilijk doen, want nu eist hij dat Teun Geurten zijn goederen zal specificeren. Uiteindelijk stelt de Justitie dat de borgstelling voldoende is.

Antwoordt

De advocaat van Claes dient eveneens op deze 22 november 1661 een verweerschrift ("Antwoordt") in van 20 artikelen (9 bladzijden).

Als eerste punt wordt aangevoerd dat het notoir is dat de verhuurder een huis aflevert dat "Vensterdicht, deur-dicht, dackdicht" is.

Vervolgens wordt beweerd dat het ophalen van de sleutel alleen geschiedde om het huis schoon te maken; daarmee was het huis nog niet bewoonbaar.

In punt 10 beweert Claes dat hij naar een ander onderkomen heeft moeten uitzien (sijnde aen hem niet gelegen op de straet te wonen oft in eene herberge op groote kosten te verblijven), omdat reparatie van het huis uitbleef.

Volgens Claes had Jehenne Lamberts beloofd het huis behoorlijk te "accommoderen ende dat morgen ofte overmorgen daer naer of sondachs ten langsten".

Het is ook niet waar dat hij tegen Jehenne niet gerept heeft over reparaties; Jehenne heeft ook nooit gezegd dat hij de kosten eventueel in mindering kon brengen op de huurprijs. Tenslotte laat Claes weten deze verklaring niet onder ede te willen afleggen omdat deze zaak van te geringe importantie is.

De aanklacht van Jehenne klopt volgens Claes op geen enkel punt; hij verzoekt de aanklacht "niet ontfanckbaer" te verklaren.

Replyck

Bovenstaand verweerschrift valt natuurlijk nie in goede aarde bij Jehenne Lamberts. Haar advocaat stelt een

"Replyck" op bevattende maar liefst 73 artikelen (18 bladzijden). Op de "Ordinares rechtsdach" van 6 december 1661 wordt dit geschrift ingediend bij Schout en Schepenen van Eijsden.

Jehenne blijft vasthouden aan de huurvereenkomst van mei 1661.

Ze vindt het "frivool ende impertinent" dat Claes de huurovereenkomst wil verbreken wegens "cleyne gebreecken" zoals kapotte vensters. Gebruikelijk is "binnen Maastricht en omliggende dorpen" dat een huurder reparaties aan het huis verricht en de kosten in mindering brengt op het huurbedrag.

Artikel 63 is zo lezenswaard dat het hieronder in zijn geheel wordt overgenomen.

"63 Ende in gevalle aen de vinsters eenige mangel muchte syn geweest, den verweerdere (dit is Claes) heeft denselven kunnen voercommen mijs Daer Inne Pleckende Pampier Vet Gemaect van Olie, gelyck menrichte doen van huns luiden van betere commoditeyt als den verweerdere" (Claes dus).

Het blijkt dat Claes "luttel daegen" na het huurcontract een ander huis heeft "aengeslaegen".

Het wordt Claes hoogst kwalijk genomen dat hij Nelis Teut erbij heeft geslept om van het huurcontract af te komen.

De advocaat van Jehenne vindt het maar een "wancle excuse" dat Claes zijn verklaringen niet onder ede wil afleggen omdat de zaak te onbelangrijk zou zijn. Men "siet daegelijx den eedt doen ten saecken van veel geringere importantie". Temeer daar Jehenne Lamberts wel bereid is haar verklaringen onder ede te bevestigen.

Op dezelfde dag heeft Claes Pasqueau opnieuw Wijnant den Snijder laten oproepen om voor de schout te verschijnen. Wijnant is langzaam in het betalen van schulden; Claes eist weer betaling van de nog steeds opstaande rekenng.

"Ordinares dach van recht gehouden den 20 Xbris (december) 1661".

Jehenne Lamberts herhaalt haar aanklacht tegen Claes en zegt dat deze nog niets van zich heeft laten horen. De rechtbank geeft Claes de tijd tot de volgende "ordinares dach van recht".

26-12-1661: Partagetractaat (verdelingsverdrag) tussen de Koning van Spanje en de Staten-Generaal over de "Landen van Overmaas":

1. het Land van Valkenburg (hiertoe behoort Eijsden);
2. het Land van Dalhem (hiertoe behoort Oost);
3. het Land van 's-Hertogenrade.

Een gedeelte wordt toegewezen aan de Koning van Spanje (Spaans gebied) en het andere deel (waaronder Eijsden en Oost) aan de Staten-Generaal (Staats gebied).

Op 24 januari 1662 is Jehenne Lamberts weer voor Schout en Schepenen verschenen:

Ze verwijst naar haar ingediende "Replijcque" en verzoekt de rechtbank door te gaan met het proces. Claes Paesqueau heeft niet op tijd gereageerd waardoor zijn recht op weerwoord komt te vervallen.

Claes zegt dat het niet aan hem ligt, maar dat hij van de advocaat van Jehenne geen kopieën van de "replijcque heeft connen becoemen". Jehenne laat weten dat deze "pretense excuisen" alleen dienen als "dilaj ende vuyjt-

vluchten deser saecke". Ze verzoekt de justitie hierop niet in te gaan. De gevraagde kopieën worden toegezegd en de rechter geeft Claes de tijd tot de volgende zitting.

Dupliques

Op de "ordinares dach van recht" van 7 februari 1662 dient de advocaat van Claes Pasque zijn reactie op de "Replyck" van Jehenne Lamberts in. Dit schrijven wordt de "Duplique" genoemd.

De advocaten zoeken het nu in de lengte van de verweerschriften, want de "duplique" bevat tenminste 65 artikelen (23 bladzijden).

Hoeveel precies is niet te achterhalen omdat het laatste blad van dit verweerschrift geheel vergaan is.

Met verwijzing naar de "visitatie" van 21 november 1661 beweert Claes dat het huis niet alleen onbewoonbaar was, maar ook nog "geoccupeert met diverse meubels ende goederen andere persoene toecomende". Even later wordt zelfs aangegeven welke goederen zoal in het huis te vinden waren: "koren, wortelen, hoije, coul caelen ende andere belemmeringe".

Kwaad laat Claes weten dat door het geven van een sleutel en het reinigen het huis nog niet de bewoonbare status krijgt. In een huis behoren deuren en vensters te zijn en een dak dat je tegen de regen beschermt. Of nogmaals anders gezegd: "Deurdicht, Vensterdicht en Dackdicht". Dit is gebruikelijk "niet alleenlijk binnen maestricht maar door de geheele werelt".

Belachelijk vindt Claes het, dat het feit dat hij het huurkontraet geaccepteerd heeft. Want hoe "soude hij weten dat het bewoonbaer ende gebruikbaer" was als hij niet binnen was geweest.

Ook geeft hij nogmaals aan dat men niet kon verwachten dat hij op de straat zou gaan wonen of in een dure herberg te "teeren ende te wachten tot aen den verhuerder den appetijt comt, om het huys te repareren".

Tot in den treure wordt herhaald dat het huis onbewoonbaar was op het moment dat de huurovereenkomst werd aangegaan.

Ongepast vindt men het om een huis aan te bieden waarvan de "vinsters met geelijt pampier sijn gestopt".

Zoiets mag Jehenne aan andere personen proberen te verhuren, maar toch niet aan Claes Pasque!

Op dezelfde dag laat Claes Pasque "bedae ghen" Peter Diricx. Peter is aan Claes 15 gulden verschuldigd wegens "vercocht coren". Claes is het wachten op zijn geld beu en probeert via de justitie betaling van de rekening af te dwingen.

Het antwoord van Jehenne op de "Duplicque" van Claes blijft maar uit. Op de "ordinares dach van recht" van 21 februari 1662 en van 7 maart 1662 wordt Jehenne Lamberts opgeroepen te antwoorden. Jehenne heeft het blijkbaar druk want zij verzoekt "prolongatie vanden termijn". De rechter verleent haar dit uitstel.

In deze levensbeschrijving van Nicolaas Paquaij komt de naam Paesque Vincent nogal eens voor. Paesque was gehuwd met Alida Knibben en was van 1640 tot zeker 1655 Schepen en Collecteur in Eijsden en Oost; hij is op 12 september 1658 gestorven. Alida Knibben is 26 januari 1659, voor de dominee, hertrouwd met Andries Frambach uit Breust.

Paesque Vincent had de onhebbelijke gewoonte om zijn

voor- en achternaam nu en dan te verwisselen. In de stukken komt hij dus ook voor als Vincent Paesque.

Voor iemand die op zoek is naar de familienaam Paquaij (Paesque) een bijna onontwarbaar raadsel.

Overigens hebben de kinderen van Vincent Paesque (Vincentius, Petrus(1), Philippa, Helena, Elisabeth, Margaretha, Mathias, Petrus(2) en Maria) als achternaam Vincent.

Andries Frambachs schrift op 6 april 1662 een "huercedule" (huurovereenkomst) waarin hij zegt dat zijn "nieff" Claes Paecke het huis kan huren waarin hij tegenwoordig woont. Dit is dus het huis dat Claes "luttele daegen" na het huurkontraet met Jehenne Lamberts heeft "aengeslaegen". De huur geldt voor een periode van 10 jaren, met ingang van Pinksteren 1662. De huurprijs is 35 gulden per jaar. Tevens zal Claes ook het huysje huren dat nu door Meij Jacken wordt bewoond. Hiervoor moet een huur van 6 gulden per jaar worden betaald.

Claes betaalt aan Andries 100 gulden "brabants maestrichter cours". Dit bedrag dient als een soort borg en tevens als aflossing voor de huur over de eerstkomende jaren.

De aanduiding "Nieff" en latere aanwijzingen duiden er op dat Vincent Paesque wel eens een oom zou kunnen zijn van Claes Pasque.

Tijdens de "Ordinares dach van recht" gehouden op 2 mei 1662 vraagt Jehenne Lamberts of zij een kopie van de lijst kan hebben: "vuijt alsulcke visitatie als geleden einige weecken bij dese gerichte is gedaen woirden ten haeren huise". De rechter zegt deze kopie toe.

Hoe het verder afloopt tussen Jehenne Lamberts en Claes Pasque is onbekend omdat het vonnis (nog) niet is aangetroffen in de Schepenbank-dokumenten van Eijsden.

Baron Arnold de Lamargelle heeft op 5 maart 1663 een brief ontvangen van Jan Wilhem van Till en Johan Pesters (genoemd de "Edele Mogenden"). De Staten Generaal laten via deze personen weten dat Schout en Schepenen van de "ware gereformeerde religie" behoren te zijn. Dit is een gevolg van het partagetractaat van 1661. Er moeten dus nieuwe bestuurders voor Eijsden worden aangezocht. De door jicht geplaagde baron maakt geen haast met nieuwe benoemingen, ondanks herhaalde aanmaningen.

Volkstelling

Bij een volkstelling in 1663 duikt de naam Claes Paesqueau weer op; ook hieruit blijkt dat hij dan huurder is van een huis toebehorende aan de erfgenamen van Paesque Vincent. Als beroep geeft hij op: Coopman. Tevens blijkt hij (nog) geen eigen bezittingen te hebben in Eijsden.

Simon Hallers (53 jaren) is oud-Schepen van de Vrijheid en Heerlijkheid Eijsden. Hij geniet aanzien, want hij wordt met Sieur aangesproken. In de bovenstaande volkstelling geeft hij als beroep op: Coopman. In Eijsden bezit Simon 7 bunder, 10 grote roeden en 3 kleine roeden land. Niemand anders in Eijsden heeft zoveel land. Ook

het huis waar nu de heer Predikant in woont, is van Simon.

Op 26 april 1663 ontmoeten Claes Pasque en Simon Hallers elkaar op straat. Er ontstaat een vechtpartij waarbij Claes danig te keer gaat. Claes heeft Simon "mette hoofd gevat ende ter aerde geworpen". Daarna heeft Claes "met voeten op sijn lichaem gestampt". Ook diende Claes "verscheyden vuyjtslaegen" uit en vloekte en schold hij op Simon Hallers.

Blijkbaar vond zijn vrouw Agatha Pinckers, die toekeek, dit nog niet genoeg want Claes werd door haar "geanimert ende aengeropen" werpt hem inde Maese dan hebben wij daer met gedaan.

Claes voegde de daad bij het woord door "met minacht van Simon Hallers, denselven in de maese te sleijpen ende te werpen".

Simon laat dit natuurlijk niet op zich zitten en maakt er een rechtzaak van.

Conclusie

Een aanklacht in 5 artikelen wordt op 8 mei 1663 ingediend bij de Schout van Eijsden.

Simon schrijft hierin dat de begane "feytelyckheden" en scheldpartij niet getolereerd kunnen en mogen worden.

Wat gebeurd is noemt Simon van "soodanich excesse grootheyt ende beswaerenisse dat hij deselve nijet en soude willen lijden voor hondert ducaten ende meer".

Dit wil hij zelfs onder ede bevestigen.

Simon eist dan ook dat Claes veroordeeld zal worden tot een boete van honderd ducaten.

Nicolaes Paquaij is door de gerechtsbode Lins Smets in kennis gesteld van de aanklacht en persoonlijk verschenen in de Schepenkamer om te protesteren en een kopie van de aanklacht te vragen.

Helaas is over het verdere verloop van dit proces niets terug te vinden.

Uit een der ontvangstregisters van het tolkantoor aan de Maas te Eijsden stammen de volgende gegevens:

21-08-1663: vaart Collas Paecke de Maas af met 37 1/2 tonne peere.

22-08-1663: idem.

09-10-1663: vaart Collas Paecke de Maas af met 70 malder noetten.

23-11-1663: vaart Collas Paecke de Maas af met 235 tonnen appell en 50 malder noeten.
(Collas Paecke = Claes Pasque)

Vanaf november 1663 komen in de schepenbank-dokumenten van Eijsden de namen van de nieuwe schout en schepenen voor. Johan Pesters is nu Schout van Eijsden; in 1642 is hij ook al eens een tijdje schout van Eijsden geweest. Als schepenen worden genoemd: Nicolaes Theut (tevens stadhouder), Lambert Crollius, Hubert Frambach, Geurt Nolens, Lambert Janssen, Walter Rietrae en Johan Evrardt (Griffier).

Johan Pesters laat zich niet vaak in Eijsden zien; Nicolaes Theut neemt meestal de taak van schout waar.

De Edele Heer van Eijsden laat op 31 januari 1664 een "Originele lijst der swijgende Tholle" opmaken. Hierop staat precies aangegeven hoeveel tol betaald moet

worden voor 41 verschillende ladingen die de schepen vervoeren. Om de juistheid van deze prijzen te bevestigen ondertekenen 19 maasschippers deze lijst. Een der ondertekenaars is Claes Paque.

De erfgenamen van Paecque Vincent verkopen op 15 februari 1664 een weide gelegen aan het Rougras ter grootte van 10 grote roeden aan Claes Pasque.

Andries Frambachs is op 11 maart 1664 voor de Stadhouder van Eijsden verschenen. Claes Paque is ook aanwezig. Andries heeft geld nodig en sluit een lening af bij Claes ten bedrage van 125 gulden en twee stuivers.

Als rente zal Claes "genieten de vruchten dewelcke sullen comen te wassen op ses roeijen lands". Als het geleende bedrag binnen het jaar niet is terugbetaald, dan zijn de vruchten nog twee volgende jaren voor Claes. Heeft Andries daarna het geld nog niet teruggegeven dan heeft Claes gedurende 3 daaropvolgende jaren recht op de genoemde vruchten. Mocht Andries dan nog steeds niet terugbetaald hebben, dan zullen de verlengingen van de termijnen van vruchtenopbrengst voor Claes steeds 6 jaren bedragen.

Claes Paque is op 22 april 1664 voor "lieutenant scholtis" Nicolaes Theut (42 jaren; gehuwd met Quintine Jacobs) en Schepen Geurt Nolens (43 jaren; gehuwd met Meijken Lemmen) verschenen met de "huer cedula", geschreven door Andries Frambachs. De overeenkomst wordt ingeschreven "op de rolle" en hierdoor bekrachtigd.

Uit de "Personneelle Cedula" (belastingaanslag) in 1664 kan opgemaakt worden dat Claes intussen een zekere welstand kent. De aanslag geeft het bedrag aan van 8-0-0 (8 gulden), hetgeen in vergelijking met andere inwoners nogal aan de hoge kant is.

De "naebuer Cedula" van 26 augustus 1664 bedraagt 6 gulden.

Op de "ordinares dach van recht" van 16 september 1664 verschijnt Claes Paques. Hij laat de weduwe van Antoon Risac "bedaegen".

Claes heeft aan de weduwe "waeren" geleverd ten bedrage van 23 gulden en 18 stuivers. Tot nu toe heeft de weduwe haar schulden bij Claes niet afgelost.

Op 9 oktober 1664 passeert Ckollaes Paecke het tolkantoor te Eijsden. Op zijn pont bevinden zich 300 tonnen appels en 150 manden noten.

"Ordinares dach van recht gehouden binnen Eijsden den 14 8ber 1664" (8ber = oktober):

De weduwe van Antoon Rijsacque heeft nog geen antwoord gegeven op het verzoek om betaling door Claes Paecque gedaan op 16 september j.l.; Claes laat de weduwe herdagen.

De weduwe verschijnt alsnog ter plekke en dient op haar beurt een "claecht ende conclusie" in. De inhoud van de "claecht" wordt niet vermeld. Claes vraagt om een kopie van de aanklacht.

Aenspraeck ende Conclusie

Claes is voor eigen rechter gaan spelen.

Op 28 oktober 1664 dient de weduwe van Antoon Rysacque een aanklacht op 3 punten in bij de "Crimineelen Officier" van Eijsden.

In de afgelopen "noten tijd" heeft Claes eigenmachtig en moedwillig de heggen aan de moeshof van de voornoemde weduwe uitgetrokken en verwijderd.

Daardoor is de gehele oogst van de moeshof "bedorven en geruineert".

Daarenboven is Claes zo "temerair" (brutaal) geweest om de noten af te slaan van de vier notebomen die in de tuin van de weduwe staan. Met alle noten is hij er daarna vandoor gegaan. Dit "tot groote schaede en interesse" van de weduwe Rysacque.

De weduwe vindt dat in een "Landt van Justitie" dit niet getolereerd kan worden.

Zij eist dat Claes veroordeeld zal worden tot "reparatie ende vergoedinge van de geleden schade, noten, en andere geleden interesse".

De weduwe denkt hierbij zelf aan een bedrag van dertig gulden.

Op de "ordinaris dach van recht" van 4 november 1664 vraagt Claes Pasque om voortgang van het recht om de weduwe van Antoon Rysacque te dwingen tot betaling.

Ook de weduwe vraagt voortgang van het recht in verband met de vernielingen door Claes aangericht.

Weer blijven we onkundig over de afloop van deze rechtzaak wegens ontbreken van nadere gegevens.

Claes Paesque laat op de "ordinaris dach van recht" van 10 maart 1665 Jan Jeuckens bedagen omdat deze zijn schuld nog niet afgelost heeft. Claes heet aan Jan "waeren" geleverd ter waarde van 16 gulden en 8 stuivers.

De belastingaanslag van 21-04-1665 laat zien dat het Claes lang niet slecht gaat: 16 gulden, een verdubbeling ten opzichte van 1664!

Als de overlijdensakte van Eli Pakai klopt is zij geboren in 1665. Ze is een dochter van Claes en Agatha en haar voornaam wordt ook vaak als Aldegundis geschreven. Een doopakte is niet te vinden.

De grenzen tussen Eijsden en Breust liepen nogal grillig, waardoor men nu eens bij de Schepenbank Eijsden en dan weer bij de Schepenbank Breust moest zijn bij koop en verkoop van land.

Zo vervoegt Claes Paecque zich op 22 januari 1666 bij de Schepenbank Breust om ten overstaan van Drossaard en Schepen Proisme en Schepen Blonden een weide te kopen.

Deze weide is eigendom van Lambert Bergers en ligt aan de Trichterweg. Lambert Bergers is op die dag verhinderd; Peter Crims treedt op als diens gevolmachtigde.

Geleegen aende oesder Driessen:

<i>de maese</i>	<i>Eijsder triechter wech</i>	onse eerb: heeren van <i>Ste. Mertens</i>
		5 groet roeden en 14 cleenen weyde
		onse eerb: heeren van <i>Ste Mertens</i>

De weide is groot: 5 grote roeden en 14 kleine roeden (20 kleine roeden = 1 grote roede; 20 grote roeden = 1 bunder = 1 hectare).

Claes moet per grote roede betalen 41 gulden Brabants Maastrichter Koers. Daar komt nog bij 5 stuivers "Godts denier en licops recht".

Collecteur Claes Teuth heeft op 2 februari 1666 de belastingaanslag van Claes Pasque ingeschreven: 12 gulden. De meeste andere inwoners van Eijsden betalen minder.

Als de overlijdensakte van Hubertus Paeckees klopt is hij geboren in 1666. Hij is een zoon van Claes en Agatha en zijn roepnaam is Houbie en Houbert. Een doopakte is niet te vinden.

Claes Paquet, "schipper ende coopman", verschijnt op 30 december 1666 voor de stadhouder en schepenen van Eijsden. Ten behoeve van baron Arnold de Lamargelle laat hij een "acte van attestatien" opmaken. Claes verklaart "traffiqueerende op de reviere de Maese" gezien en gehoord te hebben dat de burgers van 's Hertogenbosch die ook deze rivier bevaren, altijd de Maastol betaald hebben te Eijsden, Kessel, Grave, Batenburg en Gennep. Het is jammer dat het laatste blad maar voor de helft aanwezig is; zodoende is van de handtekening alleen te lezen Claes P. Dit is de enige keer dat Claes misschien zijn naam voluit geschreven heeft in de teruggevonden archiefstukken.

Op 1 januari 1667 heeft Nicolas Paesque gehoord en begrepen uit de mond van Joachim Coninx, Tolheffer van de Edele Heer van Hillenraedt (het kasteel bij Swalmen), dat alle burgers van 's Hertogenbosch varend op de Maas, tol betalen over hun waren en "Coopmanschappen". Deze tolheffing vindt plaats te "Gebrockeslot"; ook de vader van Joachim weet niet beter dan dat er altijd tolheffing is geweest.

Baron Arnold de Lamargelle verzoekt op 5 januari 1667 "den Eersaeme Nicolas Paesque" een schriftelijke verklaring te tekenen waarin hij bovenstaand gesprek bevestigt.

De baron heeft dit soort verklaringen hard nodig omdat de Staten-Generaal op 1 juli 1663 hem het privilege van tolheffing hebben ontnomen en er nog altijd strubbelingen te verwachten zijn.

Een inventaris van landbezit in Eijsden in 1667 onthult dat Claes Paecque gehuurd heeft van de erfgenamen Paecque Vincent:

1/2 grote roede land, gelegen aan Het Boomken;
6 grote roeden land, gelegen aan de Hailstraet;
Tot het bezit van Claes wordt gerekend:
10 grote roeden weide, gelegen aan het Rougras;
11 grote roeden weide, gelegen aan de Triechter Straet;
4 grote roeden garden, gelegen nabij de kerk van Eijsden;
3 roeden:
7 1/2 roeden land, gelegen boven Het Boomken;
7 1/2 grote roeden, nabij Den Berch;
5 1/2 roeden weide aan den Stegel.

Als de overlijdensakte van Maria Paques klopt is zij geboren in 1667. Ze is een dochter van Claes en Agatha. Een doopakte is niet te vinden.

Ook in 1667 betaalt Claes Paque aan belasting 12 gulden.

Baron Arnold de Lamargelle dient op 29 november 1667 een aanklacht in tegen Claes Pasqueau bij "den Crimineelen Officier" van de Schepenbank Eijsden. De aanklacht bevat 8 artikelen en gaat over een misdaad, enge weken geleden begaan door Claes.

In een weide in de omgeving van Oost had Claes een ontmoeting met een soldaat uit het Garnizoen te Maas-tricht. De soldaat was op zoek naar aas dat hij nodig had om te gaan vissen. Blijkbaar heeft Claes zich daar kwaad om gemaakt want "gewapent met een houten strick roer" heeft hij de bewuste manspersoon "geaggresseert".

Claes heeft behoorlijk toegeslagen want hij heeft "denselven soedanich met het strickroer op het hoofd geslaegen dat hij daerdoor heeft ontfangen merckele quetsure ter sijde van het hoofd".

De aard van de verwonding wordt duidelijk: "dat het vel eensdels mette vlees was afhangende langs de oore".

De soldaat heeft "ter cure" moeten liggen "onder de chirurgelijns". In een land van Recht moet zoiets bestraft worden: Claes moet een boete van 50 gouden realen en de kosten van het proces betalen.

In 1668 bezetten Franse troepen van Lodewijk XIV onder leiding van de Hertog van Luxemburg de Spaanse delen van de "Landen van Overmaas". In hetzelfde jaar worden de veroverde gebieden weer teruggegeven aan de Koning van Spanje (02-05-1668: Vrede van Aken).

Driemaal per jaar werden (met klokgelui) alle gezins-hoofden in Eijsden opgeroepen deel te nemen aan een buitengewone vergadering. Deze vergadering noemde men een "Voogtgeding".

Op de eerste "Dach des Voogtgeding" van 8 januari 1669 verschijnt Claes Paque voor de Stadhouder van Eijsden. Zoals bekend heeft Claes in 1662 een huis van Andries Frambachs voor een termijn van tien jaren gehuurd voor 35 gulden per jaar. Het komt Claes "ongelegten daer inne langer te continueeren".

Om geen problemen te krijgen bij de opzegging van de huur heeft Claes al zelf voor een nieuwe huurder gezorgd: Jaspas Gobbin.

Deze zal voor de huur 52 gulden per jaar moeten betalen. De huur tot Pinksteren 1669 wordt nog door Claes betaald; het tweede halfjaar is voor rekening van Jaspas Gobbin.

In 1669 betaalt Claes een personele belasting van 10 gulden. Toch nog een pittig bedrag als dit wordt vergeleken met wat andere burgers moeten betalen. Claes behoort tot de rijksten van Eijsden.

Notaris Guillaume Lebens is op 16 maart 1669 in gezelschap van Claes Paesque naar Maastricht gegaan. In het huis van Jan Cappouns treffen ze Jan Heurrier (soldaat en burger van Maastricht) gehuwd met Geertruijdt Luijens. Deze verkoopt aan Claes 9 groot roeden land, gelegen in de gemeente Mesch.

De koopprijs bedraagt 132 gulden en tien stuivers "trichter cours" en daarbij komt, zoals gebruikelijk, 5 stuivers "Godts haller".

Op 28 juni 1669 sterft te Oost: Anna Maria van Berghe, echtgenote van baron Antonius de Hoensbroeck. Ze is een dochter van Hieronymus van Berghe en Anna van Pallant tot Breidenbemd en werd 25 januari 1612 gedoopt te Breust. Als weduwe van Arnold van Cortenbach huwde zij op 15 december 1655 in Aken voor de tweede keer, nu met Antonius Candidus de Hoensbroeck. Deze verwierf hierdoor op 18 mei 1657 de titel "Heer van Oost".

Antonius Candidus is geboren op 28 juni 1630 en gedoopt in Geulle op 29 juni 1630 en is een zoon van Conrad Ulricus de Hoensbroeck, Heer van Geulle, en Isabella de Haudion.

Claes Paesque is op 28 november 1669 voor de schepenbank van Mesch verschenen om de koopakte van 16 maart j.l. te laten inschrijven op de "rolle". Hierdoor wordt de koop rechtsgeldig.

Paesque Vincent is weer de rode draad in het volgende verhaal. Een andere hoofdrolspeler is Willem Mies uit Oost. In november 1628 is hij gehuwd met Geertruid Rutten; Geertruid Rutten is omstreeks 1667 gestorven. Op 25 mei 1669 is Willem voor de dominee hertrouwd met Itje Peulens uit Oost (weduwe van Wouter Schols). In de R.K. kerkregisters van Breust heeft Willem Mies een andere achternaam: Draetreckers.

Zoals al eerder is gemeld heeft Claes in 1664 tien grote roeden weide gekocht van de erfgenamen van Paesque Vincent. Bedoeld wordt de weide die nabij het Rougras gelegen is. Maar in feite kloppen de maten niet; de weide is groot 11 grote roeden en enige kleine, zoals men onlangs ontdekt heeft.

Willem Mies heeft een en twintig jaren geleden bovengenoemde weide aan Paesque Vincent verkocht.

Willem zal wel krap bij kas gezeten hebben want in 1670 eist hij ineens van Claes geld voor de "meermaat" dus voor het huren van die extra 1 grote roede en enige kleine.

Willem beweert nog steeds eigenaar van die meermaat te zijn omdat hij toentertijd maar tien grote roeden aan Paesque Vincent verkocht heeft. Het is zeer onwaarschijnlijk maar toch zegt Willem Mies dat hij toen al wist dat de weide 11 grote roeden en enige kleine aan maat bezat.

Op de "ordinares dach van recht" van 18 februari 1670 verschijnt Willem Mies uit Oost om te melden dat Claes Paesque huurder is van "eene groot roede weijde in een meerder weijde" gelegen aan de Eijsder Bennelden.

Deze keer kan Claes er echt niets aan doen, maar Willem Mies daagt hem voor het gerecht.

Op de "Ordinares dach van recht" van 4 maart 1670 begint de rechtzaak tussen Willem en Claes die precies 2 jaren zal duren.

Aenspraeke

Het is 4 maart 1670 als de advokaat (Guillaume Lebens, 30 jaren; gehuwd met Catharina Rutten) van Willem Mies een aanklacht indient. In 6 artikelen (6 bladzijden) probeert hij van de rechter gedaan te krijgen dat Claes

aan Willem Mies achterstallige en toekomstige huur moet betalen.

Hierin zegt hij o.a. dat hij Claes welwillend oegestaan heeft de meermaat te gebruiken en dat ook in de toekomst zal toestaan.

Trouwens men is nog niet helemaal zeker van de maat. Willem Mies houdt bij het aangeven van de maat nog een slag om de arm; het zou misschien een ietsje meer kunnen zijn. Ook laat Willem weten dat hij meerdere keren met Paesque Vincent over de meermaat gepraat heeft, waarbij deze toezeggingen gedaan heeft.

Volgens Willem is Claes Paesque tot nu toe niet tot een minnelijke schikking bereid gebleken.

Geëist wordt dat Claes per jaar een huurprijs betaalt van twee gulden en tien stuivers voor die ene grote roede en de kleine roeden "naer advenant".

Omdat Claes inmiddels ervaring heeft met procesvoering en vreest dat het hem veel geld gaat kosten eist hij onmiddellijk dat Willem Mies een borg stelt voor het geval dat hij het proces verliest.

Tevens verzoekt hij om een kopie van de aanklacht.

Noodgedwongen roep Claes de hulp in van zijn advocaat.

Veertien dagen later, dus 18 maart 1670, is er natuurlijk weer een "ordinaris dach van recht".

Willem Mies stelt als borg een stuk land gelegen Op den Waterpoel aan de Trichterweg, een weide gelegen in de "Oosder Hoofden en in het algemeen al zijn goederen waar dan ook gelegen".

Claes is niet tevreden met deze borgstelling omdat Willem Mies weduwnaar is en daarom alleen het vruchtgebruik van land en weide bezit. Er moeten meer goederen op de proppen komen en ook moet de verkoopakte van de omstreden weide boven tafel komen.

Willem Mies laat weten dat hij geen andere onroerende goederen heeft dan hij heeft opgegeven en verzoekt op zijn beurt een kopie van de eisen die Claes Pasque stelt.

Tijdens de "ordinaris dach van recht" van 1 april 1670 dient de advocaat van Claes zijn antwoord op de "Aenspraecke" in.

Antwoordt

Dit antwoord bestaat uit 11 artikelen (7 bladzijden). Op de eerste plaats wordt nogmaals benadrukt dat Claes deze weide niet gekocht heeft van Willem Mies, maar dat de koper Paesque Vincent was.

Ook wordt betwijfeld of bij de bedoelde verkoop over tien grote roeden gesproken is. Bestreden wordt dat Willem over deze kwestie met Paesque Vincent gepraat heeft en dat deze hem van alles beloofd had.

Verzocht wordt aan Schout en Schepenen om de "Aenspraecke ende Conclusie" van Willem "niet ontfanckbaer" te verklaren.

Het proces ondervindt enige vertraging omdat het antwoord (de Replicque) van Willem Mies lang op zich laat wachten. Op 15 april en op 29 april 1670 verzoekt Claes de rechtbank om Willem Mies te dwingen zijn Replicque in te dienen. Op 13 mei 1670 vertelt Willem aan de Schout dat hij bezig is de "Replicque" op te stellen.

Het geduld van Claes wordt zwaar op de proef gesteld, want 28 mei 1670 is de Replicque nog niet binnen. Claes

is op die dag weer verschenen voor de rechtbank en eist dat Willem "als nu daer afghewesen worden versteken ende vordert echt gedaen naer behooren". De rechtbank geeft Willem nog één kans.

Replicque

Op 10 juni 1670 is het dan eindelijk zover. Advocaat Guill. Lebens heeft 13 artikelen op papier weten te zetten (5 bladzijden): Veel fantasie heeft hij daarbij niet gebruikt, want er wordt niets nieuws ter tafel gebracht. Het standpunt blijft: de weide is 11 grote roeden en enige kleine roeden groot; aan Paesque Vincent is slechts 10 grote roeden overgedragen.

De heer Lebens verzoekt wel om een antwoord op deze "Replicque". De advocaat van Claes vraagt op zijn beurt om een kopie van bovenstaande "Replicque".

Op de "ordinaris dach van recht" van 24 juni 1670 wordt Claes Paesque dringend verzocht te reageren op bovenstaande Replicque en zijn Duplique in te dienen.

De rechtzaak dreigt een langdradig verhaal op te leveren, want zonder nieuwe feiten aan te dragen worden over en weer beschuldigingen geuit op de "ordinaris dach van recht" van achtereenvolgens 8 juli, 22 juli, 16 september en 30 september 1670. Ook toen al was de augustusmaand een vakantie maand, waarin geen rechtzaken behandeld werden.

Op 7 oktober 1670 wordt de derde "voogtgeding dach" van dit jaar gehouden.

Op die dag presenteert Willem Mies een schriftelijke verklaring van Willem Lambiers (57 jaren). Daarin verklaart Willem Lambiers zelf meermalen gehoord te hebben dat Willem Mies aan wijlen Paesque Vincent "quam eijsschen voldoeninge der meermate" in deze kwestie. Ook Hendrick Pelt legt een schriftelijke verklaring af; hij heeft als notaris op 13 mei 1648 de akte van "erfmangeling" opgemaakt waarbij 10 groot roeden werden overgedragen aan Paesque Vincent. Nu blijkt ook dat er van verkoop geen sprake is, maar dat er een ruil van bezittingen heeft plaats gehad. Dit om "beschud" te voorkomen. Beschud betekent dat de eigenaar van naastgelegen land of naaste familieleden voorrang hebben bij verkoop (zie ook het Naestrecht).

Opnieuw breekt een tijd aan waarin partijen elkaar bestoken met oproepen om te reageren op allerlei uitlatingen.

Ze gebruiken hiervoor de "ordinaris dach van recht" van 21 oktober, 4 november, 18 november en 2 december 1670.

Nu er weer een nieuw element ("erffmangeling") toegevoegd is aan bekende feiten moet de advocaat van Willem Mies weer iets meer van zich laten horen.

Debath ende Reproche

Op de "ordinaris dach van recht" van 16 december 1670 dient hij een geschrift in bevattende 8 artikelen (6 bladzijden).

Hij weerlegt dat er een ruil zou hebben plaats gehad in 1648. Er is geen enkele reden waarom Willem Mies zijn "halff bonder weijden" (dit is de betwiste weide) vlakbij zijn woonplaats zou willen ruilen voor een stuk land

"over de maese liggende, anderhalve ure gaens van hier". Willem heeft een "halff bonder weijde" (= 10 grote roeden) verkocht aan Paque Vincent; als hij alles had willen verkopen had hij er toentertijd niet speciaal bijgeschreven "een halff bonder".

Reproche

Op dezelfde dag reageert ook Claes met een schrijven aan de Schout en Schepenen. In maar liefst 37 artikelen probeert hij aan te tonen het gelijk aan zijn kant te hebben.

De verklaring van notaris Hendrick Pelt geeft geen uitsluitsel over het geschil. Steeds duidelijker wordt dat er geen verkoop heeft plaatsgevonden in 1648 maar een ruil van landerijen.

Ook de tweede getuige Willem Lambiers zegt in feite niets over datgene waarover het hier gaat.

Verder heeft de transactie in 1648 plaats gevonden tussen Willem Mies en Paesque Vincent.

Als dus iets niet klopt met de maat kan Willem hoogstens de erfgenamen van Paesque Vincent aanklagen.

Volgens de advocaat van Claes is Willem Mies na "22 jaeren absolute ontcleijft voor recht".

"Ordinares dach van recht binnen Eijsden gehouden den dertienden Januari 1671":

Zowel Willem Mies als ook Claes Paque verzoeken om binnen een termijn van veertien dagen te "salveeren".

Op 25 januari 1671 sterft Arnold de Lamargelle.

Voor het "lijck bancket" dat gehouden wordt doet men ook een beroep op Claes Pasque. Deze zorgt dat de benodigde etenswaren op tijd in het kasteel aanwezig zijn; de afrekening volgt later zoals we zullen zien.

De echtgenote van Arnold wordt nu Vrouwe van de Vrijheid en Heerlijkheid Eijsden. Zoals bekend is haar naam Francisca de Bocholtz.

Eind februari 1671 barst de bom.

Simon Mor (71 jaren, gehuwd met Baets (Beatrix) Morres, ook 71 jaren) woont in Oost. In het huis van Simon zijn op die bewuste avond aanwezig Simon Mor, Baets Morres, Nijst (Dionysius) Pachen (knecht van Simon), Marij van Geut (39 jaren; dienstmaagd van Simon) en Willem Mies. Willem Mies heeft een drankje voor zich staan als Claes Pasque binnenkomt.

Claes spreekt Willem natuurlijk aan en zegt in het verbis (dialect): "Bis tou noch neet meuije dingen, ich sal dich wel meuy maken" (ben je nou nog niet moe van het procederen, ik zal je wel moe maken). Deze woorden herhaalde hij 2 tot 3 maal, waaraan hij nog toevoegde "ic mag dich niet sien veur mijn ogen".

Willem ruikt onraad en springt op om naar buiten te lopen. Claes heeft in zijn rechterhand een "halfken" (stenen bierpul) en grijpt Willem daarop met de linkerhand bij de keel en smijt hem op de grond. Met het halfken in de rechterhand opgeheven roept Claes: "dou schelm en dief als dou bist". De slaande beweging met het halfken richting Willem wordt gelukkig opgevangen door Simon Mor die Claes bij zijn arm grijpt.

Door dit soort akties maakt Claes het de onderzoeker wel heel erg moeilijk. Want Willem Mies daagt in verband met deze ruzie Claes voor de rechtbank. Er beginnen nu twee rechtzaken door elkaar heen te lopen.

Clachte ende Conclusie

In maart 1671 (een preciese datering ontbreekt) deponeert Willem Mies een aanklacht tegen Claes Paesque bij Schout en Schepenen van Eijsden. Acht artikelen bevat deze aanklacht.

Eerst wordt aangehaald dat de partijen reeds in een ander proces verwickeld zijn. Daarna dat het verboden is door woorden of werken iemand anders te beledigen of uit te schelden. Volgens Willem was Claes hem speciaal in Oost komen zoeken op de bewuste avond.

Het was Sijmon Mor die voorkomen heeft dat Willem met een halfken op het hoofd werd geslagen door Claes. Ook wordt het Claes zwaar aangerekend dat hij Willem voor "dief en schellem" heeft uitgescholden.

Hetgeen Willem heeft moeten meemaken is "niet tollerabel noch verdraegbaer noch te willen verdragen om eenich goet ter werelt". Verzocht wordt om de beklagde schuldig te verklaren aan het hem ten laste opgelegde. Als straf (zo eist Willem) moet Claes voor Schout en Schepenen verschijnen "ende aldaer bloots hoofd ende op syne bloote knieen met open deuren Godt, de Justitie en Willem Mies om vergiffenis bidden". Ook moet Claes verklaren dat Willem Mies een man is van eer en deugd. Deze verklaringen moeten op schrift worden gesteld en aan de Justitie van Eijsden en Oost worden overhandigd. Maar deze vernederende straf vindt Willem nog niet genoeg. Claes zou ook 100 pattacons (ongeveer 400 gulden) aan de armen van Eijsden en Oost moeten geven en 200 ducaten aan hem Willem Mies. (1 ducaat heeft een waarde van ongeveer f. 5,50).

Salvatie

Op 10 maart 1671 wordt het andere proces (over de meermaat van de weide) hervat.

De advocaat van Willem Mies heeft zijn huiswerk gemaakt en dient de "Salvatie" in bij de Schout van Eijsden. In 35 artikelen (14 bladzijden) wordt de gehele gang van zaken tot nu toe nog eens uit de doeken gedaan. De verkoop van de weide aan Paesque Vincent was op 13 mei 1648; in juni daaraanvolgend heeft Willem Mies aan de "geswooren" landmeter Jan Graven de opdracht gegeven de weide na te meten. Toen is gebleken dat de weide 11 grote roeden en 2 kleine roeden groot is. Vanaf die tijd heeft hij Paesque Vincent voortdurend onderhouden over de huursom van de meermaat. Deze is echter nooit op de verzoeken ingegaan. Alleen heeft hij eens tegen Willem gezegd "ick sal U eens wat geven".

Toen Claes de weide in zijn bezit kreeg begon Willem Mies zijn verzoeken om betaling aan Claes te richten. Ook wordt er nog eens op gewezen dat het gaat om betaling van 2 gulden en 10 stuivers per jaar per grote roede.

Verder heeft Willem Mies laten onderzoeken bij de Collecteurs (diegene die de belastingen moesten ophalen in het dorp) Peter Franssen en Hubrecht Frambach, over hoeveel roeden belasting betaald is in de afgelopen jaren. Juist ja, over 10 roeden!

De advocaat van Claes kan het allemaal niet meer bijhouden en vraagt 14 dagen uitstel om zijn salvatie op te stellen. Willem Mies protesteert: het proces heeft al lang genoeg stil gelegen (van 13 januari 1671 tot 10 maart 1671).

De officier van justitie geeft Claes nog een kans om zijn salvatie op te stellen en wel voor 24 maart a.s.

Heeft hij zijn zaken dan niet in orde, dan doet men uitspraak zonder de advocaat van Claes gehoord te hebben.

Op dezelfde "ordinaris dach van recht" van 10 maart 1671 verschijnt een nieuw gezicht ten tonele. Iemand is aan de baronesse Margaretha Francisca de Boholz, Vrouwe van Eijsden, gaan vertellen dat er te weinig belasting betaald is over de weide nabij het Rougras die in gebruik is bij Niclaes Pacquea.

De barones ziet haar kans schoon om haar bezit uit te breiden en begint een rechtzaak tegen Claes.

Claes krijgt het behoorlijk druk want nu is hij in 3 rechtzaken tegelijkertijd verwickeld.

Ook Willem Mies krijgt met de baronesse te maken. Eveneens op 10 maart 1671 laat de barones beslag leggen op de goederen van Willem Mies en begint een rechtzaak tegen Willem omdat hij de "meermaat" nooit heeft aangegeven.

Omdat het te ver voert ook deze rechtzaak geheel te volgen, zal in dit verhaal geen aandacht meer aan deze zaak worden geschonken.

Die 10^e maart 1671 is er heel wat te doen geweest; Willem Mies klaagt zich bij de Schout dat Claes nog niet geantwoord heeft op zijn "clacht ende conclusie" inzake de rechtzaak "mishandeling Willem Mies". Verzocht wordt om deze rechtzaak voort te zetten zonder inbreng van Claes Paque.

Op de "ordinares dach van recht" van 24 maart 1671 dient de baronesse haar redenen van "affgeboth" in.

Redenen van Affgeboth

Op 4 bladzijden maakt de Baronesse de Schout en Schepenen duidelijk:

Ten eerste dat Niclaes Pacquea eigenaar is van de meermaat van een weide zijnde 1 grote roede en 2 kleine.

Ten tweede dat die "selve weijde fraudeleuselijk over lange jaeren" is opgegeven ter grootte van 10 grote roeden totaal.

Ten derde dat uit de processtukken blijkt dat de maat van de weide "22 cleijne roeden" (= 1 grote en 2 kleine roeden) meer is.

Ten vierde dat door middel van het "valsch aenbrengen ende verswijgen" de weide aan haar, Vrouwe van Eijsden, is komen te vervallen.

De baronesse eist dat bij vonnis wordt beslist dat Niclaes Pacquea afstand moet doen van de meermaat van de bewuste weide ten gunste van haar, Margaretha Anna Francisca de Boholtz.

Tevens zal Niclaes de achterstallige belastingen, boeten, de "jaerlucxe schulde lasten sijn besitt gedurende" en gedane en toekomende kosten moeten betalen.

Uiterlijk op deze dag zou de advocaat van Claes de Salvatien ingediend moeten hebben; door de nieuwe wending die de baronesse aan de zaak geeft is het, volgens Claes, nu niet het geschikte moment voor Salvatien. De rechtbank zal eerst moeten beslissen wat er met het verzoek van de baronesse wordt gedaan. Willem is het daar helemaal niet mee eens. Hij verwijt Claes dat deze meerdere rechtzaken met elkaar wil verbinden en zo zijn voordeel wil halen.

De rechtzaak "mishandeling Willem Mies":

Antwoordt ende Verclaren

Claes komt vandaag niet meer aan werken toe. Hij moet nu een schriftelijk antwoord indienen op de aanklacht van Willem Mies wegens mishandeling van deze.

Claes vertelt dat hij die februari-avond niet naar Oost was gegaan om Willem Mies te zoeken. Hij ontkent verder alles wat hem ten laste is gelegd. Het enige dat hij er over kwijt wil is dat als "hij door onervaertheit des duijtscher taelen" een verkeerde woordkeuze gehanteerd heeft en Willem Mies beledigd zou hebben, hij deze woorden terugneemt. Hij verzoekt de Rechtbank de aanklacht van Willem "niet ontfanckbaer" te verklaren.

De rechtzaak "meermaat weide":

De advocaat van Claes heeft zijn slotverweer (de Salvatien) van de andere rechtzaak nog op dezelfde dag geschreven en ingediend (24 maart 1671) bij de Schout van Eijsden.

Salvatien

In dit slotverweer wordt weer eens alles doorgenomen wat er in het proces ter sprake is geweest, gezien door de ogen van Claes.

Meer dan 20 jaren zijn er verlopen sinds de verkoop van de weide "sonder contradictie van iemandt".

"Sinisterlijk" probeert Willem Mies het zo voor te stellen dat men onder het mom van "erfruil" de overdracht heeft laten plaats vinden. Dit om "beschud" te voorkomen.

Claes haalt er het "Eeuwich edict van het jaer 1661" bij, om te bewijzen dat er geen sprake is geweest van verkoop.

Paesque Vincent kreeg door ruil in zijn bezit "een halff bonder oft soe als de maete sal vuyttbrengen", zoals de originele notarisakte laat zien. Door de tussenkomst van de baronesse is het konflikt tussen Willem en Claes "vruchteloos ende onnodigh".

Daarom zijn alle debatten nu "van impertinente frivoliteit".

Vonnis

Op de tweede "voogtgedinge dach" van dit jaar (7 april 1671) wordt in Eijsden vonnis gewezen in de rechtzaak over de meermaat van de weide aan het Rougras. Dit vonnis valt uit "ten voordeele van Willem Mies ende ten naerdeel van Claes Pasque".

Claes is "grotelyx beswaert ende gegraveert" over deze uitspraak en verzoekt de Schout om een "extra ordinaris dach van recht".

Zijn geduld is op, hij kan geen veertien dagen wachten.

De Wel Edele Vrouwe van Eijsden is ook op deze vergaderdag aanwezig. Zowel Claes Paesque als ook Willem Mies worden opgeroepen om te antwoorden op de aanklachten van de barones.

"Extra ordinaris dach van recht binnen Eijsden gehouden den veeertienden april 1671".

Het onrecht Claes aangedaan is zo groot, dat hij besloten heeft in hoger beroep te gaan tegen het vonnis. Hij verzoekt de Schout hem een kopie van het vonnis te geven en alvast de papieren in orde te brengen. Claes gaat procederen bij het Hoger Gerecht te Valkenburg en geeft dit op 19 april door aan "Valkenburg".

(Wordt vervolgd)

verschijnt vier maal per jaar

Administratie, lidmaatschappen, losse nummers:

L.G.O.G., postbus 83, 6200 AB Maastricht

Postbank 1037880 t.n.v. L.G.O.G.

Redactie-adres: Koningsberg 17, 6129 AT Berg-Urmond, tel. 046 - 433 29 30

ISSN 0169-5177